

Рамково споразумение за партньорство: № 30-СЕ-0547409/00-75; Специфично споразумение: № 30-СЕ-0841068/00-32

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

ДОКЛАД

ОЦЕНКА НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНФОРМАЦИЯТА ЗА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПЛАН ЗА ЕВРОПА („ПЛАН ЮНКЕР”) В ИНТЕРНЕТ С ОГЛЕД ПРОФИЛА НА АУДИТОРИИТЕ

БЛАГОЕВГРАД, 2017

Последна актуализация на данни – 01.07.2017

Рамково споразумение за партньорство: № 30-СЕ-0547409/00-75; Специфично споразумение: № 30-СЕ-0841068/00-32

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ББР – Българска банка за развитие

ЕБВР – Европейската банка за възстановяване и развитие

ЕИБ – Европейска инвестиционна банка

ЕИФ – Европейски инвестиционен фонд

ЕК – Европейска комисия

ЕКЦИВ – Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси

ЕС – Европейски съюз

ЕПИП – Европейски портал за инвестиционни проекти

ЕФСИ – Европейски фонд за стратегически инвестиции

ИПЕ - Инвестиционен план за Европа („План Юнкер”)

МСП – Малки и средни предприятия

ОИСР - Организация за икономическо сътрудничество и развитие

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ВЪВЕДЕНИЕ	стр. 4
II.	СЪЩНОСТ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПЛАН ЗА ЕВРОПА.....	стр. 6
III.	АНАЛИЗ НА МЕДИЙНОТО СЪДЪРЖАНИЕ (МЕДИЯ АНАЛИЗ), СВЪРЗАНО С ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПЛАН ЗА ЕВРОПА.....	стр. 13
	1. Анализ на заинтересованите от инвестиционно финансиране страни.....	стр. 13
	2. Преглед на предварително избраните медии с кратък профил на аудиториите им.....	стр. 16
	3. Анализ на медия мониторинг.....	стр. 19
	3.1. Вестници (Национални ежедневници, Национални седмичници, Регионални издания).....	стр. 20
	3.2. Интернет медии, агенции (Нови медии).....	стр. 24
	3.3. Радио.....	стр. 27
	3.4. Телевизии	стр. 28
	4. Анализ на съдържанието и извеждане на положителни страни, недостатъците и възможностите за организиране на информацията от гледна точка на заинтересованите страни.....	стр. 31
	4.1. Анализ на съдържанието отнасящо се до същността на Плана за инвестиции за Европа.....	стр. 32
	4.2. Анализ на съдържанието отнасящо се до големи инфраструктурни проекти и инвестиционни проекти	стр. 37
	4.3. Анализ на съдържанието отнасящо се до малките и средни предприятия (МСП).....	стр. 40
IV.	ИЗВОДИ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ	стр. 45
	ИЗТОЧНИЦИ.....	стр. 48
	ПРИЛОЖЕНИЯ	стр. 51-53

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за инвестиции в Европа е актуална тема, особено по отношение на възможностите за финансиране на проекти. Макар тази инициатива да е нова (стартирала през 2014 г.) може да се каже, че тя е сравнително навлязла в публичното пространство, за което в голяма степен има заслуга както проведената последователна PR кампания, така и изказванията на множество политици и експерти, които подпомагат популяризирането ѝ. В това отношение наистина е интересно да се проследи до каква степен наличното съдържание по темата е достъпно до всеки (независимо дали става въпрос за малко или средно предприятие, за публични институции или големи инвеститори), желаещ да търси финансиране за своя проект или идея.

Настоящият доклад с оценка на съдържанието на информацията за План за инвестиции за Европа (известен още като „План Юнкер”) в Интернет с оглед профила на аудиториите има следната цел:

Цели:

- Анализ на информацията, идваща от различни комуникатори: представители на европейските институции, представители на националните институции, експерти, журналисти в медиите със сайтове в интернет, за да се установи, **дали заинтересованият организатор на проекти може да намери ясна и практически ориентирана информация за възможностите за инвестиционно финансиране?**

Критерии: ефект върху аудиторията, обективност, полезност, надеждност, разбираемост на съдържанието;

Задачи:

- Анализ на заинтересованите от инвестиционно финансиране страни;
- Преглед на предварително избраните медии с кратък профил на аудиториите им;
- Анализ на предварително направения медия мониторинг;
- Анализ на положителните страни, недостатъците, възможностите за организиране на информацията от гледна точка на заинтересованите страни.

Рамково споразумение за партньорство: № 30-CE-0547409/00-75; Специфично споразумение: № 30-CE-0841068/00-32

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

Методология: основно са използвани качествени методи като изследване на документи (Desk Research), както и анализ на съдържанието (Content Analysis). Посочените методи са избрани като най-подходящи за изследване на проблема на настоящия анализ.

В настоящия анализ са включени и резултатите от предварително направен медия мониторинг, чиято цел е преглед на наличната в Интернет информация в 35 медии със сайтове в Интернет (Приложение №1) в рамките на 2016 година за възможностите за инвестиционно финансиране по Инвестиционния план за Европа („План Юнкер”). Основната цел на медия мониторинга е да бъдат открити тенденциите в предоставянето на информация относно изследваната тематика. В следствие е изготвен доклад с резултатите от изследването, които ще бъдат анализирани в рамките на настоящия анализ.

Ограничения:

При провеждане на настоящия анализ трябва да бъде отчетено наличието на някои ограничения. Така например, някои от предварително зададените медии нямат свободен достъп до електронния си архив, което затрудни процеса на търсене и обработване на информация. Също така, за някои от медиите, публично достъпната информация относно техния ранг и потребителски профил се оказаха доста оскъдни, за да се създаде правилна картина. Въпреки това, тези ограничения не се оказаха съществени и не попречиха при провеждане на анализа и са отразени по-нататък в него.

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

II. СЪЩНОСТ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПЛАН ЗА ЕВРОПА

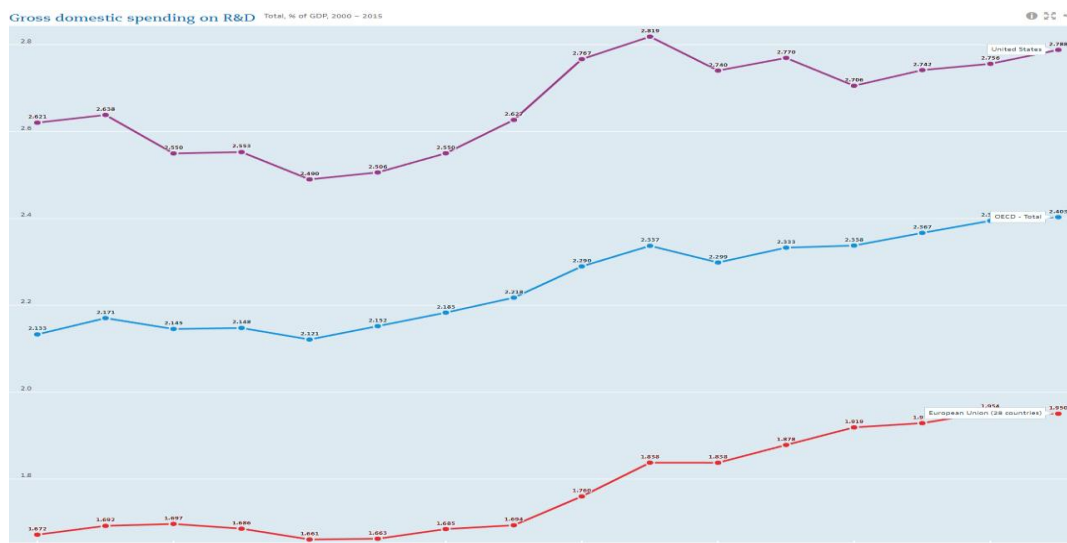
Инвестиционният план за Европа, известна още като „Плана Юнкер” е инициатива на Европейската комисия (ЕК), създадена съвместно от Групата на ЕИБ - Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Основната цел на Плана е преодоляване на намалелия обем от инвестиции в Европейския съюз (ЕС) особено след Световната финансова криза от 2008 година. Създаден специално за изпълнение на тази цел, Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) се явява един от трите стълба на Инвестиционния план за Европа, който поставя акцент върху увеличаване нивото на инвестиции в стратегически проекти в целия континент, за да гарантира, че парите достигат до реалната икономика.

Достигането до решение за създаването на Инвестиционния план за Европа се основава на изследване, извършено от Специална работна група по инвестициите през 2014 година, както и на други изследвания в областта на инвестициите, проведени в годините след започване на Световната финансова криза от 2008 година. Изследването разкрива важен аспект на инвестиционния климат в Европа, а именно, че съществуват значителни инвестиционни пропуски и пазарни потребности, особено в областта на високорисковото финансиране. Установява се, че разликата в инвестирането в научноизследователската и развойна дейност (R&D), енергетиката, информационните и комуникационните технологии, образованието, индустрията, транспорта и логистиката, технологиите при използване на водите и отпадъците се изчислява ежегодно на сума в размер до 655 млрд. евро¹. Към това се добавя и фактът, че инвестиционният недостиг в ЕС е много по-висок, в сравнение с този в САЩ, което засяга пряко конкурентоспособността на европейската икономика.

¹“Independent evaluation of the Investment Plan“Ad-hoc audit of the application of the Regulation 2015/1017 (the EFSI Regulation) Final Report”, 14 November 2016, https://ec.europa.eu/commission/publications/independent-evaluation-investment-plan_en

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

Графика 1: Сравнение в обема на разходите за инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (R&D) между САЩ, ЕС (28) и страните членки (35) на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за периода 2000-2015 г. Източник: ОИСР²

Ако вземем например само разходите за инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (R&D), като процентно съотношение към брутния национален продукт (БНП) между САЩ, ЕС (28) и страните членки (35) на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), представени на Графика 1, може ясно да се види, че страните членки на ЕС (28) все още изостават значително от общото ниво на 35-те страни членки на ОИСР, както и спрямо Съединените щати. Трябва обаче да се спомене, че въпреки това, отделни държави членки на ЕС, като Швеция, Дания, Финландия и Австрия имат ниво на разходи за инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (R&D) доста по-високо от средното за ЕС (28) и по-високо дори от средното за САЩ. Друга положителна страна, която трябва да отбележим, е стабилният растеж на разходите за инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (R&D) в ЕС (28) след 2010 година.

От друга страна, в резултат на Световната финансова криза от 2008 година, множество физически и юридически лица, увеличиха заделянето на налични средства в брой настрана, което доведе до „сврхликвидност“ във финансовата система. Това са

²ОИСР – данни за обема на инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (R&D), <https://data.oecd.org/rd/gross-domestic-spending-on-r-d.htm>

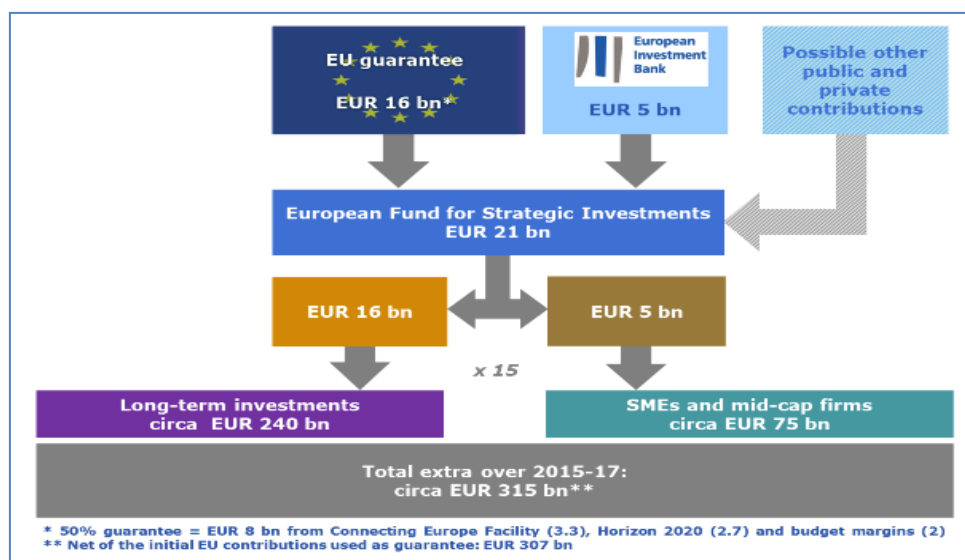
Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

значителни суми, които се оказват встрани или извън реалната икономика, и за да бъдат отново „върнати“ в икономиката, трябва да бъдат създадени и съответните благоприятни условия.

За да отговори на недостига на инвестиции в ЕС от една страна, на фона на „свръхликвидност“ във финансовата система, от друга, Европейската комисия (ЕК) подема инициативата за създаване на Инвестиционен план за Европа, известен още като „Плана Юнкер“, към който се присъединяват Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), за да реализират стратегически, трансформиращи и продуктивни инвестиции, които осигуряват висока степен на добавена стойност чрез мобилизиране на частния капитал.

Съпътстващи цели са намаляване на равнището на безработица и повишаване икономическия растеж в ЕС чрез инвестиции в икономиката, околната среда и социалните сектори.

За постигането на тези цели се създава специален фонд: Европейски фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), чиято цел е да подобри достъпа до финансиране включително и за малките и средните предприятия (МСП) и предприятията със средна капитализация с не повече от 3000 работници.

Графика 2. Схема на финансиране по Инвестиционен план за Европа. Източник: Европейска комисия³

³Портал на Инвестиционен план за Европа, Информационна справка „Откъде идват парите“, 28 ноември 2014, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/factsheet2-where-from_en.pdf

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

Инвестиционният план се състои от **три направления (стълба)**:

- мобилизиране на инвестиционно финансиране, без да се създава допълнителен публичен дълг;
- подкрепа на проекти и инвестиции в ключови области като инфраструктура, образование, научни изследвания и иновации;
- премахване на специфичните за отделните сектори, финансови и нефинансови бариери за инвестиции.

Първият стълб е създаване на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) със средства от бюджета на ЕС в размер на 16 млрд. евро и на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) - 5 млрд. евро, общ бюджет от 21 млрд. евро. Тези средства служат за обезпечаване (гаранция) на привлечени частни инвестиции, като е изчислено, че за всяко евро, което служи като обезпечение, ще бъдат направени 15 евро частни инвестиции. Така се достига до сумата от 315 млрд. евро, като очакван краен финансов ефект от вложените средства.

Вторият стълб е създаване на Европейски портал за инвестиционни проекти (ЕПИП), в съчетание с **Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси (ЕКЦИВ)**. Предвижда се активно участие на държавите членки и предоставяне на всеобхватна техническа помощ, за да може инвестициите да бъдат насочвани там, където са необходими.

Третият стълб обединява необходимостта ЕК да се ангажира с амбициозна политика за премахване на регулаторните пречки пред инвестициите. Тези законодателни инициативи включват и постигането на напредък по изграждането на единен цифров пазар, енергиен съюз и съюз на капиталовите пазари. Идентифицирането на предизвикателствата пред инвестициите и предприемането на действия за преодоляването на тези предизвикателства са част от усилията за подобряване на бизнес климата в ЕС и намаляване на бюрокрацията.

Ключов момент при създаването на Плана за инвестиции в Европа е залагането на модел на финансиране, базиран на финансови инструменти, което на практика е коренно различен принцип от традиционните финансови схеми, свързани с предоставяне на грантове или директни плащания (субсидии). Разликата е значителна,

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

тъй като при традиционните финансови схеми предоставената финансова помощ на практика е (почти или изцяло) безвъзмездна, докато при финансовите инструменти заделените средства служат като гаранционен фонд, който покрива част (до 50%) от евентуални загуби при предоставяне на финансова помощ. Тази помощ обаче се изразява в предоставяне на заем (под формата на кредит) за изпълнение на иновативни проекти или такива със значителна добавена стойност или стратегическо значение, които в последствие трябва да бъде върнат. Предоставянето на заем се извършва от финансови посредници (банки) в Европа, които имат споразумение с ЕФСИ или договор с Групата на ЕИБ.

Към момента на провеждане на анализа има четири български банки (Прокредитбанк в рамките на общо споразумение на германската група ProCredit Holding за Югоизточна Европа, Райфайзенбанк, Сибанк и Булбанк), подписали гаранционни споразумения с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ, част от Групата ЕИБ) за финансиране на МСП, чрез финансовия механизъм InnovFin и три банки и един фонд (Райфайзенбанк, Сибанк, Банка ДСК и Национален гаранционен фонд, част от Група на Българска банка за развитие), които предоставят финансиране по Програма COSME.

Какво представляват инициативата InnovFin и Програма COSME?

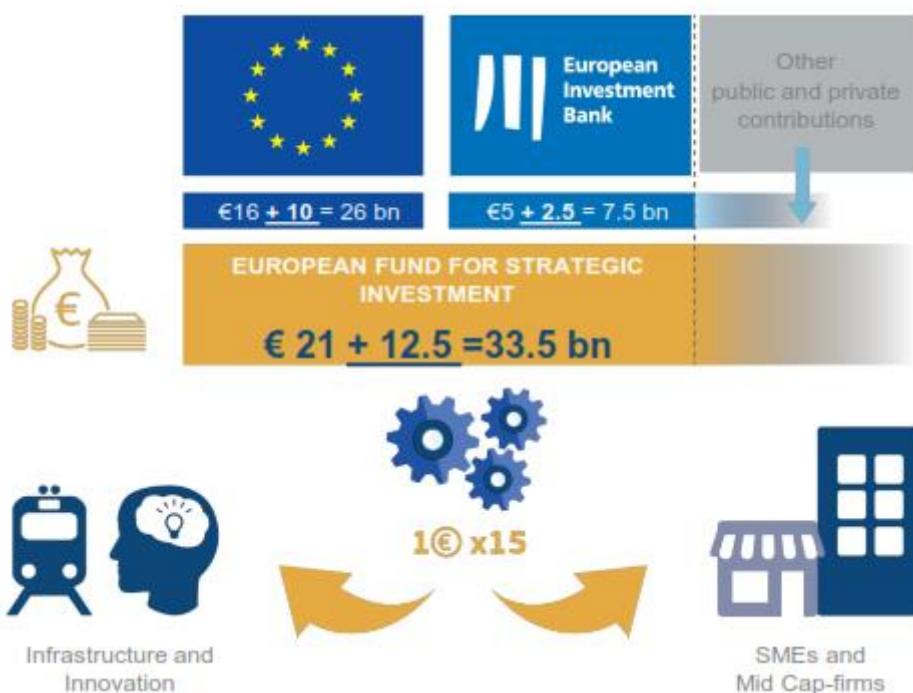
InnovFin („Финансиране от ЕС за иноватори”) е съвместна инициатива между Групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ и ЕИФ) в сътрудничество с Европейската комисия по Програма „Хоризонт 2020” с насока към иновативните предприятия. По тази линия може да бъде предоставен заем (предоставен от финансови институции в България) в размер до 7,5 млн. евро. InnovFin се състои от серия от интегрирани и взаимно допълващи се инструменти на ЕИБ за финансиране и консултантски услуги. Тези инструменти обхващат цялата верига на стойността на научни изследвания и иновации (R&I), за да се подпомагат инвестиции в различни по размер предприятия. InnovFin включва всички допустими сектори по Програма „Хоризонт 2020” в държавите членки на ЕС и асоциираните страни. Очаква се до 2020 г. InnovFin да предостави над 24 млрд. евро дългово и капиталово финансиране на разположение на иновативните фирми. Така крайните инвестиции в изследвания и иновации (R&I) ще достигнат 48 млрд евро.

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

Програма COSME е инструмент на ЕС за кредитни гаранции. COSME подкрепя гаранции на оборотни заеми, инвестиционни заеми, банкови гаранции, лизинг до 150 000 евро за всички малки и средни предприятия (МСП). Гаранциите са за сделки с по-висок рисков профил. Програмата е с фокус МСП, които срещат трудности при търсене на финансиране, най-често с висок кредитен риск или недостиг на обезпечение.

В следствие на отчетено успешно представяне през първите две години на изпълнение на Плана за инвестиции за Европа, председателят на ЕК, Жан-Клод Юнкер, предлага през септември 2016 година да бъде удължен срока на Плана до 2022 година. Това включва и увеличаване на средствата за гарантиране на инвестициите от 21 млрд. евро на 33,5 млрд евро, от които 500 млн. евро са предназначени специално за МСП.

Графика 3. Схема на финансиране на Инвестиционен план за Европа с удължен срок и увеличено финансиране. Източник: Европейска комисия.⁴

Очакваното привличане на инвестиции по Плана за инвестиции за Европа е до 500 млрд. евро в периода до 2020 година и до 630 млрд. евро в периода до 2022 година.⁵

⁴“The Investment Plan – Two years on”, EC, 2016, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/2-years-on-investment-plan_en_0.pdf

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

Кои са заинтересовани страни от Плана за инвестиции за Европа?

Основните заинтересовани страни по Плана за инвестиции за Европа могат да бъдат определени на базата на основната цел на Плана, а именно засилването на инвестициите в инфраструктура и иновации. Това неизменно прави една от основните заинтересовани страни малките и средните предприятия (до 250 служители) и предприятията със средна капитализация (с не повече от 3000 служители), които могат да потърсят финансиране чрез националните насърчителни банки и местните финансови посредници, като кандидатстват по линия както на Инициативата InnovFin, Програма COSME, така и Оперативна програма "Инициатива за малки и средни предприятия". За по големите проекти, които изискват значителен ресурс и капацитет (особено в областта на инфраструктурата) заинтересовани страни могат да бъдат големи компании (корпорации), публично-частни партньорства, публични дружества и дори (но не непременно) институции.

Интересно е да се отбележи, че ЕК поставя специален акцент върху възможността за кандидатстване по Плана за инвестиции за Европа на публично-частните партньорства, които са сравнително добре застъпени в Западна Европа. Въпреки че в България съществува необходимата нормативна уредба за създаване на публично-частни партньорства, напредъкът в тази област все още е доста слаб, вероятно поради самата специфика на този тип договаряне между публичния и частния сектор, което е с дългосрочен характер. Така или иначе това може и да бъде една област, която тепърва ще се развива и може да отвори нови възможности пред публичния и частния сектор.

⁵ The Investment Plan – Two years on”, EC, 2016, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/2-years-on-investment-plan_en_0.pdf

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

III. АНАЛИЗ НА МЕДИЙНОТО СЪДЪРЖАНИЕ (МЕДИЯ АНАЛИЗ), СВЪРЗАНО С ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПЛАН ЗА ЕВРОПА

За да бъде постигната поставената цел на настоящия доклад трябва да бъдат извършени последователно задачите, поставени в Първа част „Въведение”, а именно:

- Анализ на заинтересованите от инвестиционно финансиране страни;
- Преглед на предварително избраните медии с кратък профил на аудиториите им;
- Анализ на предварително направения медия мониторинг;
- Анализ на положителните страни, недостатъците, възможностите за организиране на информацията от гледна точка на заинтересованите страни.

Не е случайно, че анализите на медийното съдържание (Медия анализ), на информацията свързана с Инвестиционния план за Европа или по правилно казано План за инвестиции за Европа, налага първо да бъде направен анализ на заинтересованите от инвестиционно финансиране страни, които имат основна роля при изпълнението на Плана.

1. Анализ на заинтересованите от инвестиционно финансиране страни

Анализът на заинтересованите от инвестиционно финансиране страни следва да определи ключовите заинтересовани страни, да прецизира коя от заинтересованите страни има първичен интерес (директна полза от реализацията на проект) и коя от заинтересованите страни има вторичен интерес (страни, които не са въввлечени пряко в проекта, но имат отношение чрез тяхната техническа експертиза, възможности за реализация, пазарен дял и др.) и да се оцени значимостта и степента, в която заинтересованите страни са в състояние да въздействат върху осъществяването на Инвестиционния план.

Както вече беше споменато, основните заинтересовани страни по Плана за инвестиции за Европа могат да бъдат:

- Малки и средни предприятия (до 250 служители);
- Предприятията със средна капитализация (с не повече от 3000 служители);

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

- Големи компании (корпорации), които могат да кандидатстват за пряко договаряне с фонда;
- Публични дружества, публично-частни партньорства, частни инвестиционни проекти, но с национален приоритет, подкрепени от държавата.

Възможно е и привличането на институции, в зависимост от обусловената необходимост за тяхното участие.

За да се изяснят по-точно заинтересованите страни по Плана за инвестиции за Европа, трябва да се конкретизират целите и задачите, заложените от самия План. Основна цел на Плана е мобилизирането на частни капитали в икономически жизнеспособни проекти, включително проекти с рисков профил. В изпълнение на тази цел, поставените задачи са основно свързани с подпомагане финансирането на проекти за инфраструктура и иновации, а също и малките и средни предприятия (МСП) и дружествата със средна пазарна капитализация чрез Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ). ЕФСИ е съсредоточен върху сектори, които поддържат устойчивия растеж и заетост в ЕС, като:

- стратегическа инфраструктура (цифрова, транспортна и енергийна)
- екологично устойчиви проекти (възобновяеми енергийни източници и ресурсна ефективност)
- градско развитие, развитие на селските райони и социални проекти
- образование и обучение, научноизследователска и развойна дейност и иновации
- инвестиции за засилване на заетостта, и по-специално подпомагане на малки предприятия и предприятия със средна пазарна капитализация

ЕФСИ е насочен и към по-рискови проекти от тези, които биха били финансирани от частния сектор без наличието на гаранцията на ЕС, т.е. към проекти, които не могат да се финансират единствено от частния или публичния сектор. ЕФСИ няма за цел да финансира проекти, които биха могли да получат финансиране от частния сектор на национално равнище или чрез други схеми на ЕС, затова ЕФСИ предвижда да финансира само средно 20 % от общия размер на инвестициите, а останалите 80 % се осигуряват от други източници на финансиране. Равнището на риска е съществен

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

елемент при оценяването на допълняемостта на проектите, подкрепяни от гаранцията на ЕФСИ.

От друга страна, такива проекти трябва да отговарят на основните критерии, като устойчив растеж, иновации, ключова инфраструктура в някой от посочените по-горе сектори. Така можем да заключим, че **директно заинтересовани** от проекти по линия на Плана за инвестиции за Европа, могат да бъдат малките и средни предприятия и предприятия със средна пазарна капитализация. За по големите проекти, които изискват значителен ресурс и капацитет (особено в областта на инфраструктурата) заинтересовани страни могат да бъдат големи компании (корпорации), публични дружества, публично-частни партньорства, частни инвестиционни проекти, но с национален приоритет и подкрепени от държавата и дори (но не непременно) институции, в чиито цели влиза изпълнение на определени стратегически проекти.

Към директно заинтересованите страни могат да бъдат включени и финансовите посредници (банките) в Европа, през които преминава финансовия ресурс, но също така намират нова възможност за кредитиране, особено в обстановка на нулеви (или дори отрицателни) лихви и недостатъчен брой качествени активи или идеи. Това се потвърждава в изводите, направени след първата година от стартиране на дейността на Плана, че *„Един от най-големите успехи на Фонда е силният интерес и участие от страна на банките посредници в целия ЕС във връзка с предоставянето на финансиране на МСП, т. нар. „Прозорец за МСП“. Съгласно настоящата рамка действията по този прозорец ще бъдат бързо засилени, което ще бъде от полза за МСП и дружествата със средна пазарна капитализация във всички държави членки. Комисията ще работи с управителния съвет на ЕФСИ, за да се използват всички налични възможности по силата на Регламента за ЕФСИ за засилване на прозореца за МСП.“*⁶

Индиректен (вторичен) интерес например имат специалисти и компании със специализиран характер (като консултантски компании в различни сфери, инженерни, одиторни и т.н.).

⁶ „План за инвестиции за Европа: една година от създаване на ЕФСИ – често задавани въпроси“, ЕК, 01.06.2016 г., [www.europa.eu/rapid/press-release MEMO-16-1967_bg.pdf](http://www.europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-1967_bg.pdf)

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

2. Преглед на предварително избраните медии с кратък профил на аудиториите им

Предварително избраните медии отговарят на условието да имат собствен сайт в интернет (независимо от вида на медията) и са групирани в (6) шест основни категории по типове:

- Национални ежедневници;
- Национални седмичници;
- Регионални издания;
- Интернет медии, агенции (Нови медии);
- Радио;
- Телевизия.

За изготвяне на обобщен профил с данни за всяка от предварително зададените медии са ползвани данни от компанията за проучване на интернет страници и съдържание “Alexa”⁷ (<http://www.alexa.com/siteinfo>).

“Alexa” предоставя възможност да се проследи и създаде глобален ранг на трафика, като начин да се проследи статистически представянето на дадена страница в интернет пространството, чрез сравнение на дадени показатели с тези на други страници. Данните се взимат на тримесечна основа. Рангът се изчислява, като се използва собствена методология, която съчетава прогнозната средна стойност на ежедневните уникални посетители на сайта и прогнозния брой показвания на страници през последните три месеца. Класирането на страниците е както на глобална основа, така и за всяка държава поотделно, като се измерва начина, по който дадена страница се нарежда в дадена държава в сравнение с други страници през последния месец.

В таблицата по-долу са изложени всички предварително избрани медии (общо 35), като е посочен техния ранг според „Алекса”, среден престой на потребител в сайта, разпределение на потребителите по пол, образователен ценз и място, от което е направено посещение в сайта:

⁷ „Алекса” е основана през 1996 г. и е собственост на компанията Amazon.com, Inc., „Алекса” е глобален лидер в областта на анализите на интернет сайтове и съдържание, предоставяща набор от услуги и инструменти за интернет анализи на доставчици.

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

НАЦИОНАЛНИ ЕЖЕДНЕВНИЦИ					
Медия	Ранг в България	Среден престой в сайта (минути)	Посетители по полов признак	Посетители по образователен ценз	Място от което се посещава сайта
В-к „24 часа“	50	6:18	Мъжки и женски пол са поравно представени	Най-често с висше образование	Предимно от вкъщи или от работното място
В-к „Дневник“	41	5:44	Преобладаващо от мъжки пол	Предимно с висше образование	Предимно от вкъщи или от работното място
В-к „Монитор“	778	3:02	Мъжки и женски пол са поравно представени	Предимно с висше образование	Основно от работното място ⁸
В-к „Пари“ ⁹	-	-	-	-	-
В-к „Сега“	158	5:45	Преобладаващо от мъжки пол	Предимно с висше образование	Предимно от вкъщи или от работното място
В-к „Стандарт“	359	2:50	Преобладаващо от женски пол	Предимно с висше образование	Най-много от работното място
В-к „Труд“	217	4:27	Основно от женски пол	Предимно с висше образование	Най-много от работното място
НАЦИОНАЛНИ СЕДМИЧНИЦИ					
Медия	Ранг в България	Среден престой в сайта (минути)	Посетители по полов признак	Посетители по образователен ценз	Място от което се посещава сайта
В-к „Градът“	2374	1:35	Преобладаващо от женски пол	Предимно с висше образование	Най-много от работното място
В-к „Банкеръ“	2948	2:56	Основно от мъжки пол	Предимно с висше образование	Основно от работното място
В-к „Капитал“	117	3:14	Преобладаващо от мъжки пол	Предимно с висше образование	Основно от работното място
РЕГИОНАЛНИ ИЗДАНИЯ					
Медия	Ранг в България	Среден престой в сайта (минути)	Посетители по полов признак	Посетители по образователен ценз	Място от което се посещава сайта
В-к „Вяра“	3934	2:39	Преобладаващо от мъжки пол	Най-често с висше образование	Предимно от училище/университет или от работното място
В-к „Струма“	802	3:36	Мъжки и женски пол са поравно	Най-често с висше образование	Предимно от вкъщи или от работното място

⁸ При отбелязаните в ярък цвят медии посочената информация е с ниско ниво на достоверност или няма налични данни и са възможни неточности.

⁹ Виж част Първа в раздела „Ограничения”

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

			представени			място
ИНТЕРНЕТ МЕДИИ, АГЕНЦИИ						
Медия	Ранг в България	Среден престой в сайта (минути)	Посетители по полов признак	Посетители по образователен ценз	Място от което се посещава сайта	
ВТА.bg	736	5:14	Преобладаващо от женски пол	Най-често с висше образование	Най-много от работното място	
Vesti.bg	17	4:37	Преобладаващо от женски пол	Предимно с висше образование	Предимно от училище/университет, често от работа или от вкъщи	
News.bg	94	3:39	Преобладаващо от мъжки пол	Най-често с висше образование	Предимно от работното място, често от вкъщи	
Dariknews.bg	70	3:04	Преобладаващо от женски пол	Предимно с висше образование	Предимно от работното място	
Europe.bg	10349	1:20	-	-	-	
Dnes.bg	47	4:36	Мъжки и женски пол са поравно представени	Предимно с висше образование	Предимно от работно място, често от училище/университет	
Focusnews.bg	269	12:20	Мъжки и женски пол са поравно представени	Най-често с висше образование	Най-много от работното място	
Novini.bg	83	5:30	Преобладаващо от женски пол	Най-често с висше образование	Предимно от работно място, често от вкъщи	
Mediapool.bg	144	4:34	Мъжки и женски пол са поравно представени	Най-често с висше образование	Предимно от работно място, често от вкъщи	
Economic.bg	558	2:46	Мъжки и женски пол са поравно представени	Най-често с висше образование	Предимно от работно място, често от вкъщи	
Fakti.bg	77	4:30	Най-често от мъжки пол	Най-често с висше образование	Предимно от работно място	
Novinite.bg	1208	2:22	Преобладаващо от женски пол	Най-често с висше образование	Най-много от работното място	
Blitz.bg	20	14:42	Мъжки и женски пол са поравно представени	Най-често с висше образование	Предимно от вкъщи, често от работното място	
E-79.com	2815	1:54	Най-често от мъжки пол	Най-често с висше образование	Предимно от работно място, често от вкъщи	
Blagoevgrad.eu	3021	2:26	-	-	-	
РАДИО						
Медия	Ранг в	Среден	Посетители по полов	Посетители по	Място от което се	

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

	България	престой в сайта (минути)	признак	образователен ценз	посещава сайта
БНР	288	2:29	Преобладаващо от женски пол	Най-често с висше образование	Предимно от работно място, често от вкъщи
„Дарик” радио	1444	2:26	Най-често от женски пол	Най-често с висше образование	Най-много от работното място
Радиоверига „Ф ОКУС”	7,192	1:35	-	Най-често с висше образование	Най-много от работното място
ТЕЛЕВИЗИЯ					
Медия	Ранг в България	Среден престой в сайта (минути)	Посетители по полов признак	Посетители по образователен ценз	Място от което се посещава сайта
бТВ	98	3:01	Мъжки и женски пол са поравно представени	Най-често с висше образование	Най-много от вкъщи
БНТ	104	4:18	Мъжки и женски пол са поравно представени	Най-често с висше образование	Предимно от вкъщи, често от работното място
Нова телевизия	53	2:40	Преобладаващо от женски пол	Най-често с висше образование	Предимно от вкъщи, често от работното място
Канал 3	477	2:39	Преобладаващо от женски пол	Най-често с висше образование	Най-много от вкъщи

Трябва да се отбележи, че предварително зададени медии имат различен подход на отразяване на дадена новина/информация и различни по тип аудитории.

3. Анализ на медия мониторинг

Прегледът на предварително избраните медии и представянето на кратък профил на аудиториите им задава основа за анализа на медия мониторинга. Трябва да се има предвид, че самият медия мониторинг е направен предварително, като за целта на настоящия анализ се вземат резултатите от предварително направения медия мониторинг, върху общо 35 медии (виж Приложение №1). Мониторингът обхваща публикации или отразени новини, свързани с Плана за инвестиции за Европа в периода 01.01.2016 – 31.12.2016 година. За установяване на публикации и новини по темата са използвани общо десет ключови думи или съчетания от ключови думи, изложени по-надолу:

- „План за инвестиции за Европа” / План за инвестиции за Европа

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

- План „Юнкер” / План Юнкер
- Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ
- Регламент на Европейски фонд за стратегически инвестиции
- Европейски портал за инвестиционни проекти
- Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси
- Инвестиционно финансиране + Юнкер
- Инвестиционни проекти + Юнкер
- Финансови инструменти + ЕС+Юнкер
- Финансови инструменти + МСП / Малки и средни предприятия

Тук трябва да се направи едно уточнение: при последните две съчетания от ключови думи №9/*Финансови инструменти + ЕС+Юнкер* и №10/*Финансови инструменти + МСП / Малки и средни предприятия*, при кръстосване на резултатите се оказва, че основно попадение е *МСП / Малки и средни предприятия*. Затова в анализа на резултатите при отбелязване на последните ключови думи от списъка се има предвид, че става въпрос за *Малки и средни предприятия (МСП)*.

3.1. Вестници (Национални ежедневници, Национални седмичници, Регионални издания)

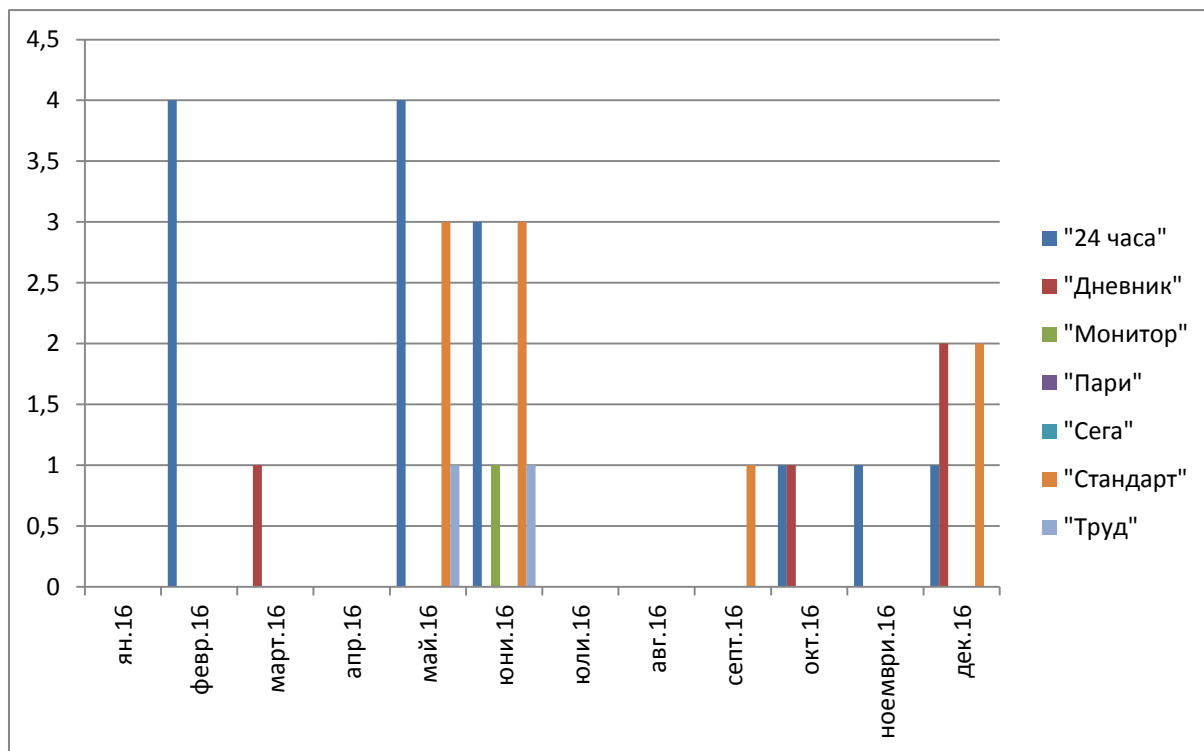
При направения предварително медиен мониторинг се разглеждат общо седем предварително избрани национални ежедневника:

- вестник „24 часа“
- вестник „Дневник“
- вестник „Монитор“
- вестник „Пари“
- вестник „Сега“
- вестник „Стандарт“
- вестник „Труд“

При прегледа на статиите, публикувани в **периода 01.01.2016 – 31.12.2016** година са отбелязани **общо 60 публикации**, които са посветени на „Плана за инвестиции за Европа” в седемте национални ежедневника, като най-много публикации по тематиката

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения” има във вестник „24 часа” (14) и вестник „Стандарт” (9), а най-малко са открити във вестник „Монитор” (1). Трябва да се отбележи, че във вестник „Сега” не са открити такива, поради това, че до електронния му архив няма свободен достъп, а архива на вестник „Пари” е последно от 2011 година (поради преустановено издаване).

Графика 4. Брой на публикациите месечно в ежедневни издания.

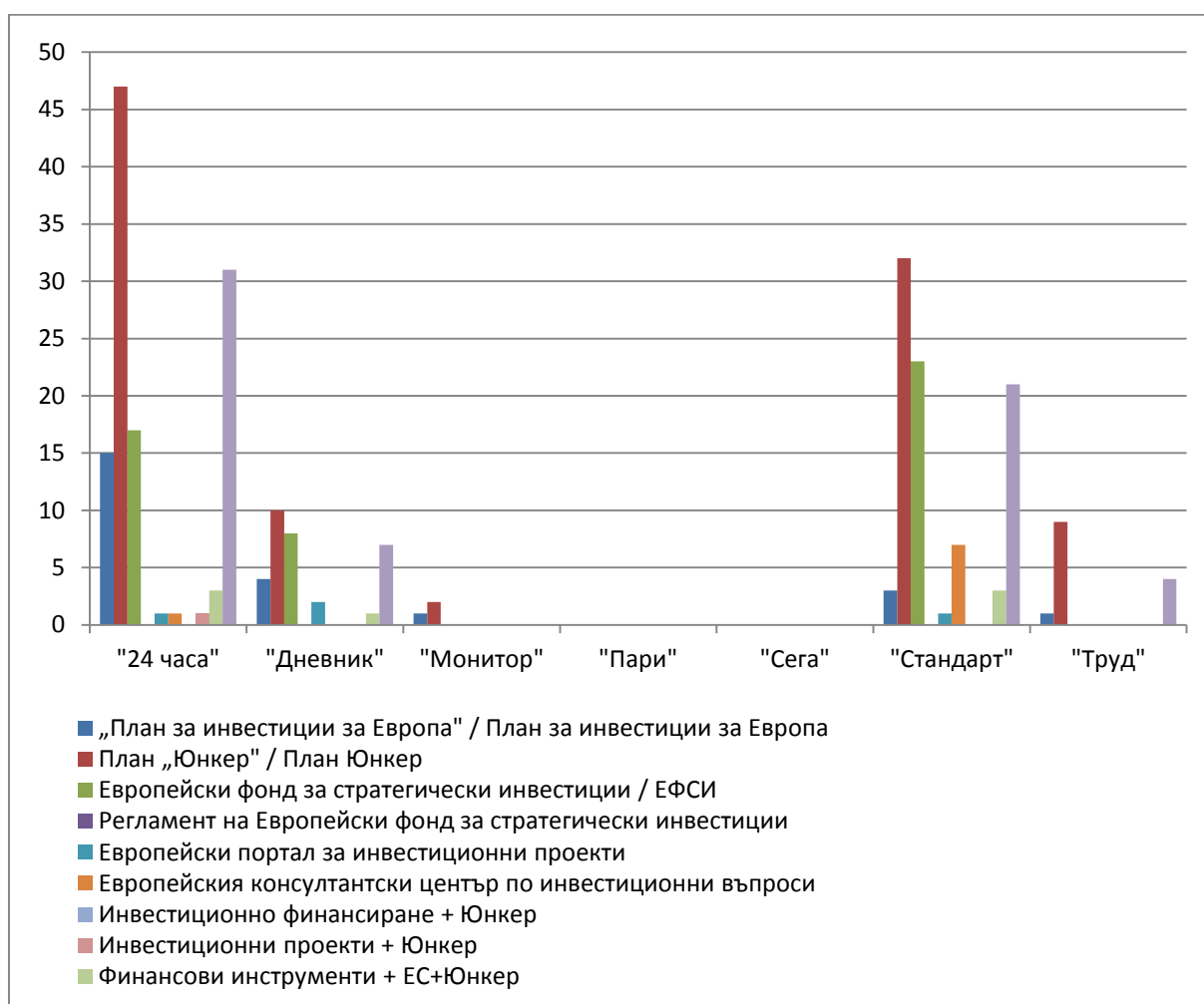
Разглеждайки публикациите по месеци, можем да заключим, че имат най-голям интензитет в периода май – юни и септември – декември 2016 година. Разликата в интензитета може да бъде обяснена основно с новините, които през този период са с източник основно ЕК и са свързани с Плана за инвестиции за Европа. Това обяснява и липсата на новини през летния период (поради отпуските).

В следващата графика са отразени попаденията на публикации посветени на Плана за инвестиции за Европа в националните ежедневници чрез търсене по ключови думи (общо 10 ключови думи, изброени в Приложение №2).

Резултатите показват, че отново най-голям брой съвпадения са открити във вестници „24 часа” (общо 116) и вестник „Стандарт” (90), а най-малко във вестник „Монитор” (3). Интересно е да се отбележи, че най-често е използвано названието *План „Юнкер”* /

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

План Юнкер (100), което може да бъде обяснено с това, че е по-лесно разпознаваемо и запомнящо се от „План за инвестиции за Европа“ (само 24 пъти). Следващите често откриваемы ключови думи са *Малки и средни предприятия (МСП)* (63) и *Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ* (48). Останалите ключови думи и съчетания имат под десет попадения, което може да бъде обяснено с по-тясното използване на термини като инвестиции, финансиране, регламент и т.н.

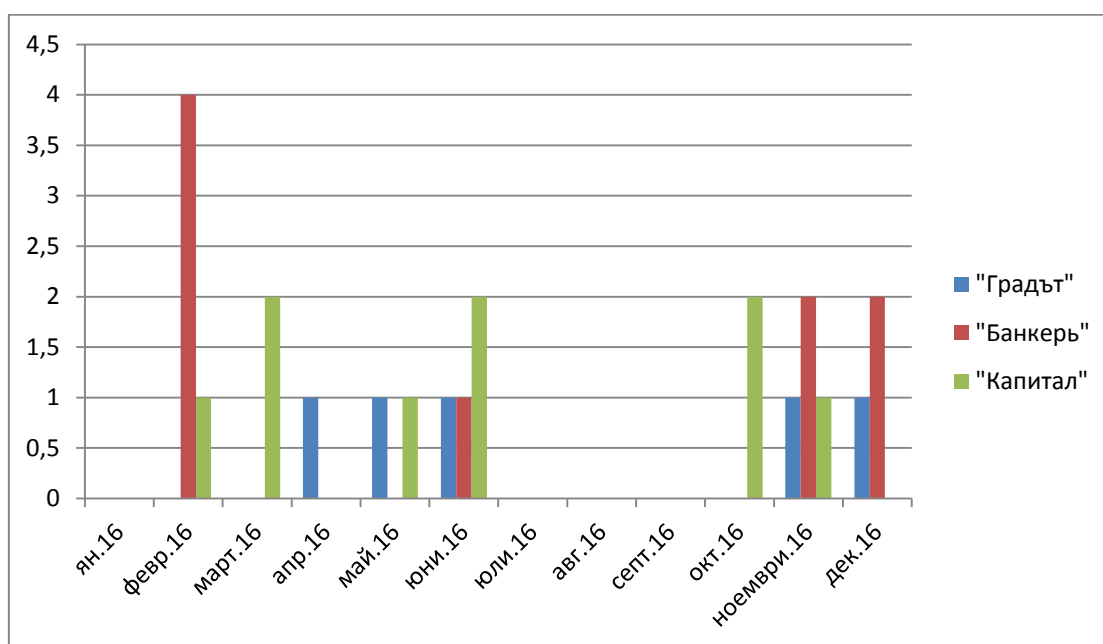

Графика 5. Брой на използвани ключови думи в публикации в ежедневни издания.

При **националните седмичници** („Капитал“, „Банкеръ“ и „Градът“) има общо 23 публикации, свързани с тематиката на Плана за инвестиции за Европа, като във вестниците „Капитал“ и „Банкеръ“ има по девет статии, а във вестник „Градът“ са пет.

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

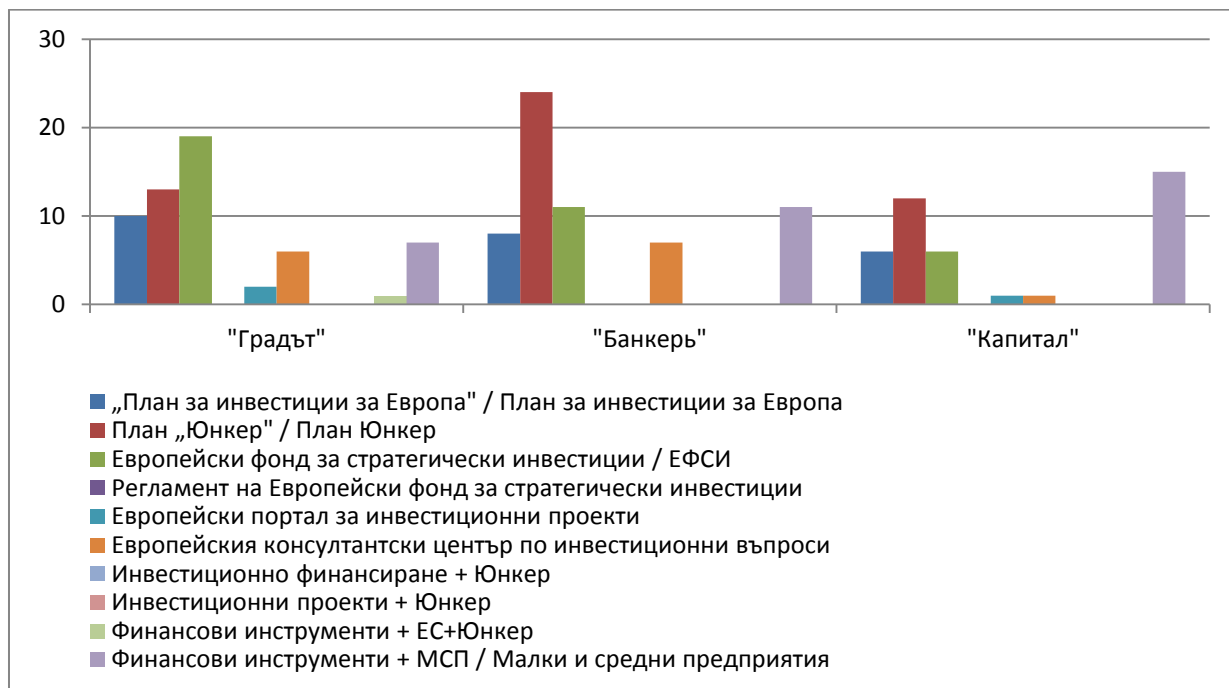
Разпределението по месеци е основно в периодите февруари – юни и октомври – декември 2016 година, като най-голям брой месечно публикации са отчетени през месец февруари 2016 (общо 5). Тук интензитета на публикации по месеци е подобен с този при всекидневниците, като отново по-голям интензитет се наблюдава, когато се отразяват основно ключови новини или информация по линия на ЕК, докато отново през летните месеци поради отпуските няма публикации по темата.

Графика б. Брой на публикациите месечно в седмични издания.

По отношение на съвпадения на ключови думи, отново с най-голям брой е *План „Юнкер” / План Юнкер* (49), докато *План за инвестиции за Европа* (24) е едва на четвърто място след *Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ* (36) и *Малки и средни предприятия* (33), а в известна степен се споменава и *Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси* (14), докато останалите са под десет. Трябва да се отбележи, че при трите национални седмичника има сравнително високо насищане с термини, характерни за тематиката, като дори при вестник „Градът” броят на ключовите думи е по-висок в съотношение с броя публикации спрямо вестник „Капитал”. Очаквано в тези вестници, чиято аудитория е в голяма степен

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”
професионално ориентирана, броят на ключовите думи, които са по-специализирани е по-голям.

Графика 7. Брой на използвани ключови думи в публикации в седмични издания.

От **регионалните издания**, единствено във вестник „Вяра” се намират 2 публикации, през януари и март 2016 година, като отново най-често от ключовите думи се откроява „Юнкер” / План Юнкер (6), докато „План за инвестиции за Европа” е едва веднъж, също трябва да се отбележи, че често се среща и „МСП / Малки и средни предприятия” (6 пъти). Във вестник „Струма” не се намират публикации посветени на тематиката на анализа.

3.2. Интернет медии, агенции (Нови медии)

За целите на медия мониторинга, предварително са зададени общо 15 интернет медии и агенции (известни още като Нови медии) с различна насоченост и аудитория:

- Bta.bg
- Vesti.bg
- News.bg
- Dariknews.bg
- Europe.bg

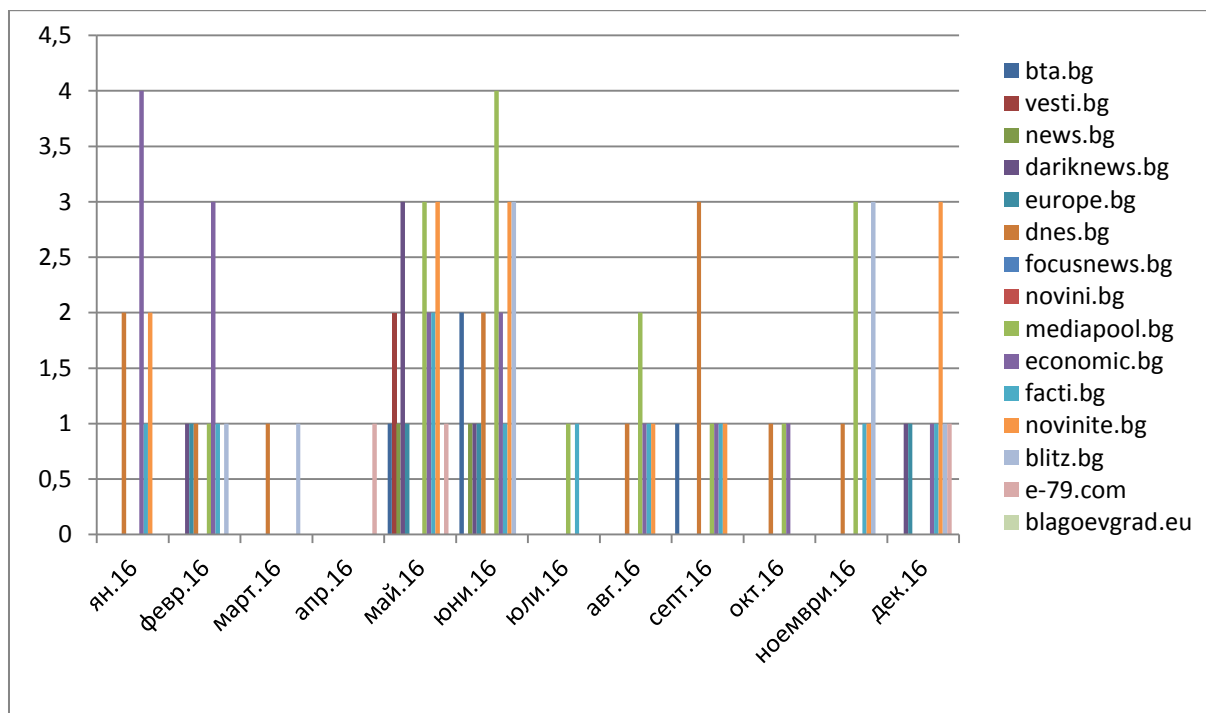
Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

- Dnes.bg
- Focusnews.bg
- Novini.bg
- Mediapool.bg
- Economic.bg
- Facti.bg
- Novinite.bg
- Blitz.bg
- E-79.com
- Blagoevgrad.eu

Сред избраните 15 интернет медии и агенции (Нови медии), има общо 97 публикации, посветени на тематиката. Най-много са публикувани на сайтовете на Mediapool.bg (16), Economic.bg (15), Novinite.bg (14), Dnes.bg (12), Facti.bg (10) и Blitz.bg (9), при останалите интернет медии и агенции се намират по-малко от 5 публикации. Трябва да се отбележи, че при Focusnews.bg, Novini.bg и Blagoevgrad.eu или не се намират публикации, свързани с тематиката на анализа, или няма свободен достъп до електронния им архив. При интернет медиите и агенциите разпределението на публикациите по месеци на пръв поглед изглежда по-равномерно. Въпреки това, при задълбочен преглед, се установява, че те отново следват отразяването на новини или информация идващи от ЕК, а наличието на публикации през летните месеци е свързано най-вече с такива публикувани в началото на юли (01.07.2016 г.) и в края на август (30.08.2016 година). Тоест, в останалата част от периода юли-август 2016 година се оказва, че отново няма отразени новини. Тази тенденция, показва, че в посочения период на проведен медия мониторинг, в медиите преобладават основно новини, свързани с Плана за инвестиции за Европа, чийто източник е ЕК, докато на национално ниво активността е доста по-слаба и предимно е свързана с представители от България (Кристалина Георгиева, Ева Паунова, Илияна Цанова) в ЕК или ЕП. Вероятно това е свързано с факта, че Плана за инвестиции за Европа е инициатива на ЕК, докато на национално ниво повече внимание се отделя на оперативните програми, а стремеж на политическите среди е и стартирането на „Фонда на фондовете”.

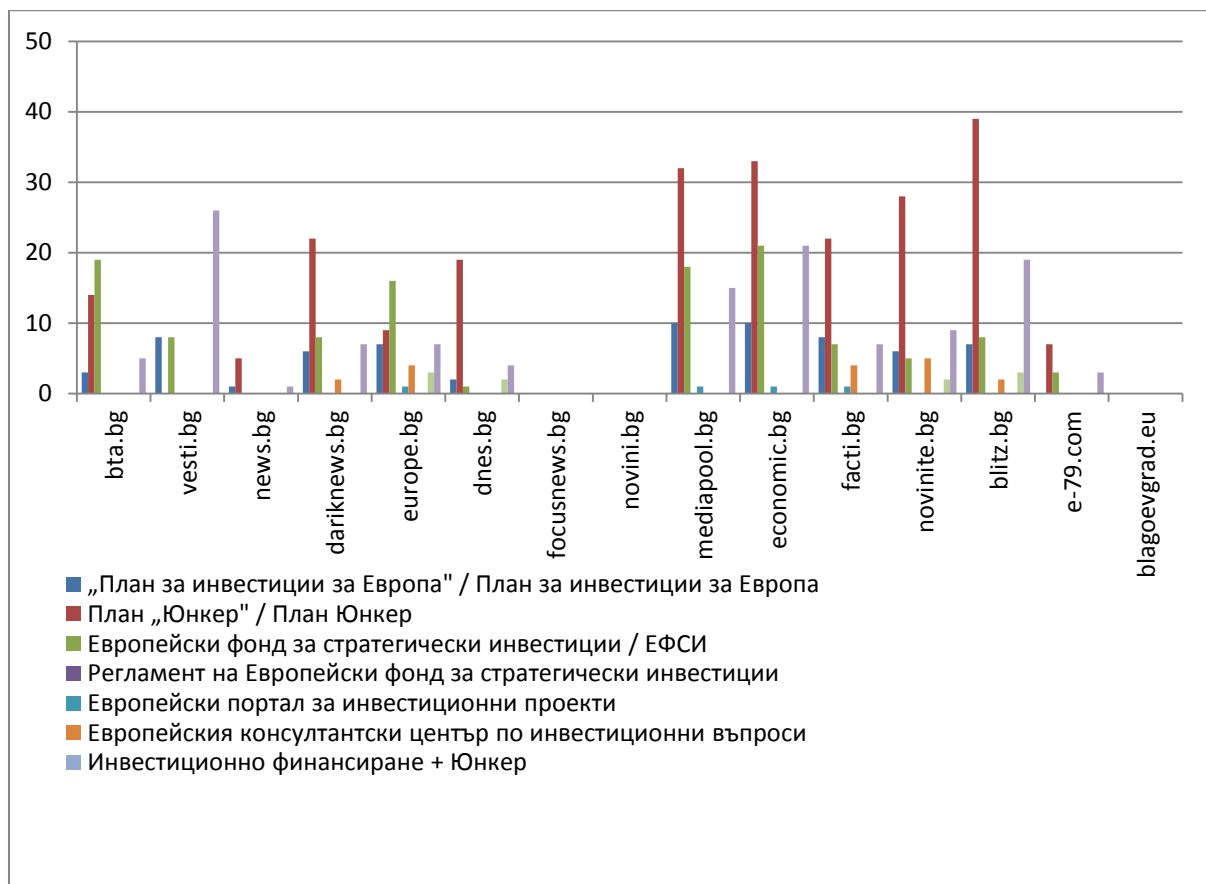
Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

Графика 8. Брой на публикациите месечно в интернет медии и агенции.

При анализиране на попадения на ключови думи и изрази се откроява почти идентична картина между т.нар. Нови медии (интернет медии и агенции) и традиционните вестници (национални ежедневници, национални седмичници, регионални издания, при които от разглежданите единствено вестник „Дневник“ е изцяло електронно издаван). Отново *План „Юнкер“ / План Юнкер* е сред най-често срещаните ключови думи (230 пъти), следвана от *Финансови инструменти + МСП / Малки и средни предприятия* (124), като тук отново се откроява честата употреба на *Малки и средни предприятия* (МСП). На трето място е *Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ* (114) и едва на четвърто *„План за инвестиции за Европа“ / План за инвестиции за Европа* (68).

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

Графика 9. Брой на използвани ключови думи в публикации в интернет медии и агенции.

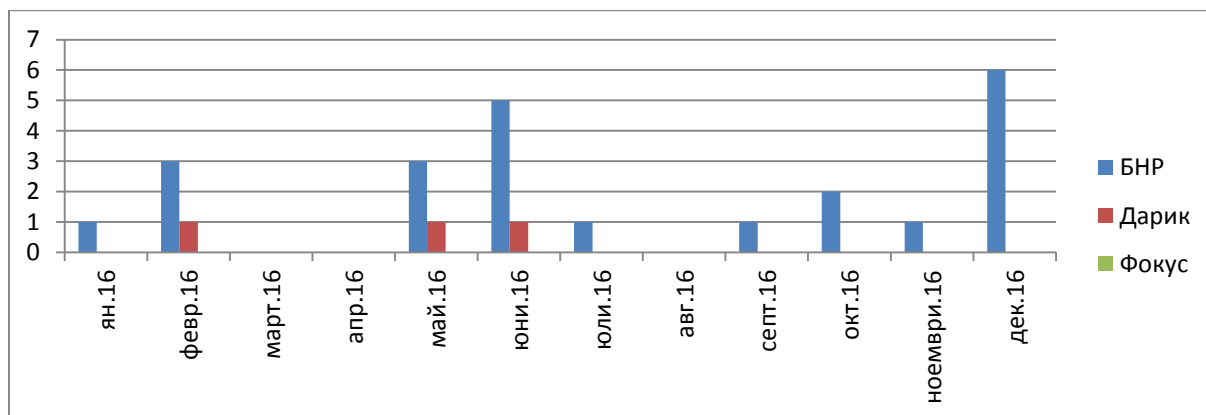
3.3. Радио

От национално представените радиа в интернет, предварително са определени следните три за целите на медия мониторинга:

- Българско национално радио (БНР)
- „Дарик” радио
- Радио „Фокус”

Общо са открити 26 публикации на страниците на Българско национално радио (23) и „Дарик” радио (3). При радио верига „Фокус” или не се намират новини посветени на тематиката на анализа, или няма свободен достъп до електронния архив.

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

Графика 10. Брой на отразените новини месечно в сайтовете на радиостанциите.

Както се вижда на графиката, отразяване на новини е имало основно в периодите януари-февруари, май-юли и септември-декември 2016, като месечното им разпределение е близко до това на седмичните издания.

При отразените новини, свързани с темата чрез ключовите думи, се открива сравнително близка картина с тази при т.нар. Нови медии (интернет медии и агенции) и традиционните вестници (национални ежедневници, национални седмичници, регионални издания. При Българско национално радио (БНР) отново най-често се среща *План „Юнкер“ / План Юнкер* (64 пъти), като малка разлика откриваме при второто място, където се откроява *Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ* (24), а на трето са *Малки и средни предприятия* (22), следвани от *„План за инвестиции за Европа“ / План за инвестиции за Европа* (15). Останалите ключови думи имат под пет попадения. При „Дарик“ радио попаденията са общо осем, като седем се падат на *План „Юнкер“ / План Юнкери* само едно на *„План за инвестиции за Европа“ / План за инвестиции за Европа*.

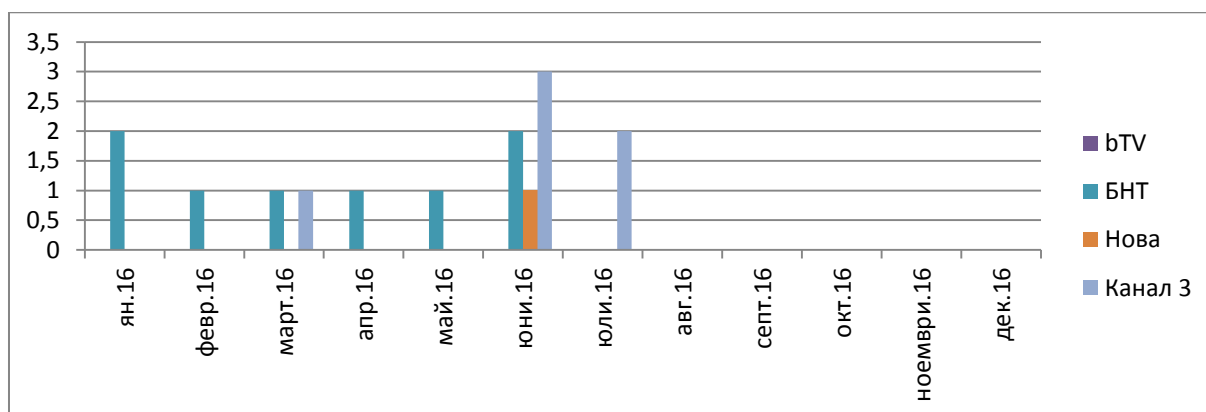
3.4. Телевизии

Предварително определените телевизии са общо четири:

- Телевизия „bTV“
- Българска национална телевизия (БНТ)
- „Нова телевизия“
- „Канал 3“

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

В сайтовете на Българска национална телевизия (БНТ), „Нова телевизия” и „Канал 3” са открити общо 15 публикации, свързани с тематиката на анализа, а при телевизия „bTV” или не се намират публикации, посветени на тематиката на анализа, или няма свободен достъп до електронния архив. Отразените новини са както следва: Българска национална телевизия (8), „Нова телевизия” (1) и „Канал 3” (6).

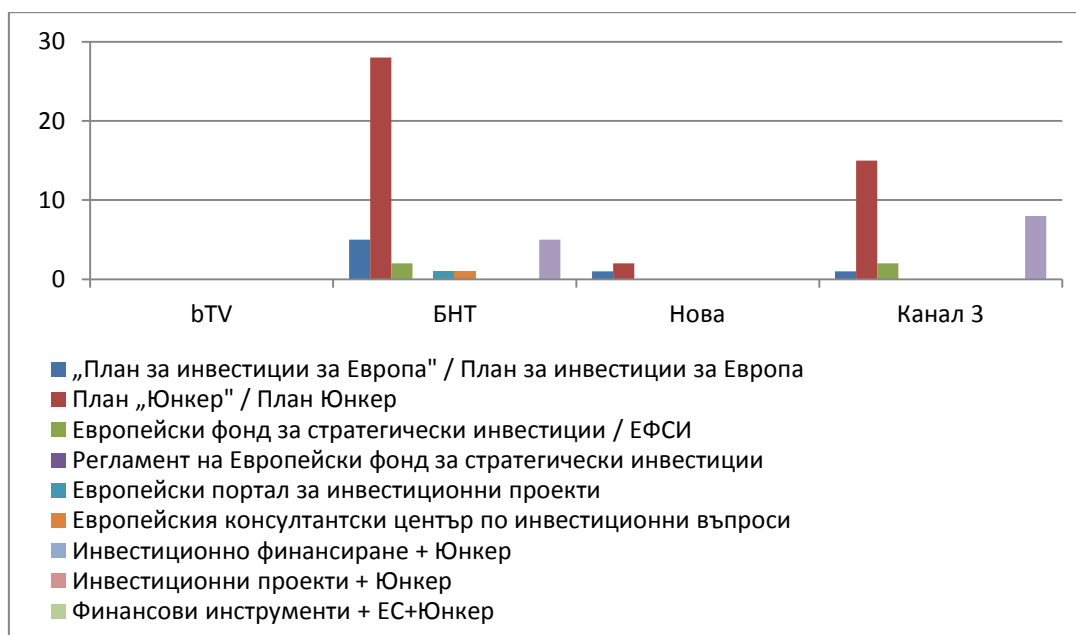

Графика 11. Брой на отразените новини месечно в сайтовете на телевизиите.

От графиката по-горе се вижда, че отразяване на новини, свързани с Плана за инвестиции за Европа са в периода януари-юли 2016 година., като най-много са отразени през месец юни 2016 и от трите телевизии (общо 6).

При телевизионните новини, отново най-често засичаните ключови думи са *План „Юнкер” / План Юнкер* (общо 45 пъти) и *Малки и средни предприятия* (13) и *„План за инвестиции за Европа” / План за инвестиции за Европа* (7). От останалите ключови думи присъстват единствено *Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ* (4), *Европейски портал за инвестиционни проекти* (1) и *Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси* (1).

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

Графика 12. Брой на използвани ключови думи отразените новини в сайтовете на телевизиите.

В заключение може да се каже, че има едно сравнително равномерно отразяване на новини и публикации, свързани с Плана за инвестиции за Европа в различните видове медии. Най-силно е отразяването в т.нар. Нови медии (интернет медии и агенции) и традиционните вестници (национални ежедневници, национални седмичници, регионални издания), макар че трябва да се има предвид, че извадката при тях е и от по-голям брой източници, за разлика от телевизиите и радиото.

При разглеждане на попаденията на ключови думи, прави силно впечатление, че най-често използваните думи са *План „Юнкер“ / План Юнкер*, което може да се обясни с това, че са доста по-лесно разпознаваеми и запомнящи се от *План за инвестиции за Европа*, което е по-тясно специализирано название. Други често употребявани ключови думи са *Малки и средни предприятия (МСП)* и в по-малка степен *Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ*. От използваните ключови думи за търсене, такива като: *Финансови инструменти, Регламент, Европейски портал за инвестиционни проекти, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси, Инвестиционни проекти* са значително по-рядко използвани, което от една страна вероятно е обусловено от липсата на съдържание, което да се отразява с такава терминология, но и поради това, че такива термини са по-трудно разпознаваеми и

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

запомнящи се, особено за неспециалисти. Логично, при медиите, чиито аудитории са формирани в по-голяма степен от професионално ориентирани читатели/слушатели/зрителни, използването на по-тясно специализираните думи и изрази да е по-силно застъпено. Подходът на отразяване може да се определи като подходящ, като се има предвид, че темата е сравнително сложна, независимо от положените усилия да бъде представена в по-достъпен вариант. Трябва да се отчете и фактът, че, за съжаление при значителна част от населението (особено в Източна Европа и в частност България) финансовата култура не е на достатъчно високо ниво за правилното и разбиране.¹⁰

4. Анализ на съдържанието и извеждане на положителни страни, недостатъците и възможностите за организиране на информацията от гледна точка на заинтересованите страни

За да може да се даде отговори по-точно на въпроса „*Може ли заинтересованият организатор на проекти да намери ясна и практическа ориентирана информация за възможностите за инвестиционно финансиране?*” се налага да направим по-задълбочен анализ на съдържанието на публикациите и новините, които са отразени от медиите от Приложение №1 във връзка с Плана за инвестиции за Европа, като се изведат положителните страни, недостатъците, възможностите за организиране на информацията от гледна точка на заинтересованите страни.

Условно съдържанието на публикациите в медиите може да бъде разделено по следните категории:

- **Съдържание, отнасящо се до същността на Плана за инвестиции за Европа.** То обхваща както обща информация за същността, изпълнението или промени на Плана за инвестиции за Европа, така и технически характеристики на самата инициатива.

¹⁰ „Финансовите инструменти бавно намират място в семейния бюджет на българите”, Инвестор.бг, Веселина Василева, 30.09.2016; <http://www.investor.bg/novini-i-analizi/339/a/finansovite-instrumenti-bavno-namirat-miasto-v-semeiniia-biudjet-na-bylgarite-225437/>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

- **Съдържание, отнасящо се до големи инфраструктурни проекти**, където често се предоставя информация относно възможности за инфраструктурни проекти.
- **Съдържание, отнасящо се до малките и средни предприятия (МСП)**, което свежда до възможностите, които предоставя Плана за инвестиции за Европа на малките и средни предприятия.

4.1. Анализ на съдържанието отнасящо се до същността на Плана за инвестиции за Европа

Концепцията на Плана за инвестиции за Европа съществено се отличава от обичайните грантови схеми и директни плащания, които все още преобладават като начин на финансова подкрепа от ЕС. Този факт изисква значителни усилия за разясняване на разликата между начина на функциониране на Плана за инвестиции за Европа спрямо другите основни схеми на финансиране. Тук трябва да се има предвид, че грантовите схеми и директните плащания към момента на стартиране на Плана са основният начин на финансиране от ЕС и са широко разпространени и отразявани в продължение на години. Това „привикване” на гражданите, предприятията и дори институциите с тези „традиционни” начини на финансиране от ЕС води до известно объркване и неразбиране в началните фази на Плана за инвестиции за Европа. В още по-голяма степен това е валидно за обикновените граждани, които не е задължително да имат високо ниво на финансови познания, особено в страни като България, в които се разчита на „традиционните” начини на финансиране по линия на ЕС, което остава и предпочитан метод дори след стартиране на Плана за инвестиции за Европа, видно от слабия първоначален интерес към него.

Затова изобщо не е учудващо, че в част от публикациите, посветени на Плана за инвестиции за Европа, се отделя специално внимание точно на тези специфични различия между Европейския фонд за стратегически инвестиции (структурата, която реализира плана "Юнкер") и структурните фондове и се обяснява, че това „не е грантова схема за безвъзмездно отпускане на средства като структурните и

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“
кохезионни фондове. Той е механизъм за осигуряване на евтино финансиране и (когато е необходимо) институционална подкрепа за реализиране на амбициозни и жизнеспособни бизнес проекти, които по един или друг начин съответстват на политиката на ЕС за стимулиране на икономиката и растежа Европа и създаване на нови работни места.¹¹

Според Илияна Цанова, заместник управляващ директор на Европейския фонд за стратегически инвестиции /ЕФСИ/, „Все още има неразбиране как работи ЕФСИ (Европейският фонд за стратегически инвестиции), какви са финансовите продукти, какви проекти са подходящи, с кого да се свържат фирмите, когато имат проект“. Тя допълва, че „Планът "Юнкер" е направен преди всичко за частния сектор и за публично-частните партньорства. Неговата цел не е да финансира държавни проекти, но и това е възможно при определени условия. Една от целите на Плана е да се мобилизира допълнителен финансов ресурс от частния сектор, а не да финансира цялата стойност на проектите.“¹²

Всъщност може да се отбележи, че усилията да бъдат обяснени разликите между начина на финансиране от ЕФСИ и европейските структурни и кохезионни фондове, са целенасочени и тенденциозни. Така например, ако в рамките на периода на проведения медия мониторинг (01.01.2016 – 31.12.2016 г.) разясняването на разликата в начина на финансиране (т.е. чрез финансови инструменти, а не чрез традиционните методи на финансиране) е като част от същността на Плана за инвестиции за Европа, то през тази година (2017) се поставя акцент върху точно тази разлика.

В публикациите, свързани с Плана за инвестиции за Европа, се представят и неговите предимства, като например това, че „чрез гаранция от Европейския бюджет той осигурява достъп до големи заеми по процедури, които са обичайни и общоприети за предприемачите“, както и че могат да бъдат финансирани проекти с по-висока степен на риска, при условие, че предполагат полза и устойчивост при реализиране,

¹¹ „Инвестиционен портал ще свързва предприемачи и инвеститори в ЕС“, Вестник „Дневник“, 17.03.2016, автор Ники Стоянов,

http://www.dnevnik.bg/biznes/finansi/2016/12/05/2877596_bankata_za_razvitie_poluchi_150 mln_evro_za_ww.w.dnevnik.bg/evropa/glavniqt_redaktor_si_ti/2016/03/17/2725158_investicionen_portal_shte_svurzva_predpriemachi_i/

¹² Само добре подготвени проекти имат шанс за плана “Юнкер”, вестник „Стандарт“, 30.05.2016 г., <http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2017-02-08&article=254276>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

благодарение на това, че част от рисковете на проектите ще бъдат поети от гаранцията предоставена от ЕФСИ”. Отбелязва се също така и още една ключова разлика, а именно, че *„проектите по „Плана Юнкер” не се оценяват от държавните органи и не минават през предварителна селекция на регионално или национално ниво.”*¹³

Друг съществен елемент от Инвестиционния план за Европа, който присъства като информация в медийното пространство, е наличието на Център за техническа помощ, създаден през септември 2015 година. Става дума за Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси (ЕКЦИВ), който предлага единна точка за достъп до цялостни консултантски услуги и техническа помощ на организаторите на частни и публични проекти. Една от ролите на ЕКЦИВ е да координира мрежата от национални насърчителни банки и управляващите органи в държавите членки, като мрежата от партниращи институции продължава да се изгражда. Европейският консултантски център по инвестиционни въпроси функционира главно чрез централата на ЕИБ в Люксембург и местните офиси на ЕИБ.¹⁴

Илияна Цанова в интервю за вестник „Стандарт” споделя, че *„едно от предизвикателствата, с които се сблъскваме, е липсата на готови проекти, които да могат да се изпълнят максимално бързо, за да се инвестира наличният ресурс. По тази причина Европейската инвестиционна банка създаде така наречения ”Advisoryhub” - звено за техническа помощ. Неговата цел е да подпомага и частния, и публичния сектор при подготовката на проекти.”*¹⁵

В разясненията относно същността на Плана за инвестиции за Европа често се намират препратки не само до това, че освен, че финансовите инструменти намират силно приложение в Плана за инвестиции за Европа е все по-вероятна тенденцията напред те да заемат основна роля при определяне на вида на финансова подкрепа по линия на

¹³ „Инвестиционен портал ще свързва предприемачи и инвеститори в ЕС”, Вестник „Дневник”, 17.03.2016, автор Ники Стоянов,

http://www.dnevnik.bg/biznes/finansi/2016/12/05/2877596_bankata_za_razvitie_poluchi_150 mln_evro_za_ww.w.dnevnik.bg/evropa/glavniqt_redaktor_si_ti/2016/03/17/2725158_investicionen_portal_shte_svurzva_predpriemachi_i/

¹⁴ „Само добре подготвени проекти имат шанс за плана “Юнкер”, вестник „Стандарт”, 30.05.2016 г.,

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2017-02-08&article=254276>

¹⁵ Пак там

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

ЕС. Така например, през юни 2016 година, Кристилина Георгиева, която тогава заема пост заместник-председател на ЕК и комисар по бюджета и човешките ресурси заявява: *„Живеем в преломни времена. В предишния програмен период в ЕС имаше повече пари, отколкото проекти. От европейския бюджет са оставали неусвоени по 500 –700 млн. евро до 2 млрд. евро. Сега ситуацията е различна, има повече финансови ограничения и конкуренцията между 28-те държави е много голяма“*. В това отношение Кристилина Георгиева споделя, че *„философията на икономическата политика на ЕС за този планов период, която ще продължи и след 2020 г., е да ползва част от средствата на общия бюджет за финансови инструменти за стимулиране на европейската икономика“*.¹⁶

Подобно мнение изказва и Ева Паунова, депутат в ЕП от ЕНП при провеждането на конференция „План за инвестиции за Европа”. Според нея *„европейският икономически модел се променя в посока към повече финансови инструменти и по-малко фондове и тепърва ще се появяват все повече финансови инструменти като Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)“*, което означава, че *„българският бизнес трябва да промени подхода си в посока на търсене на инвестиционно финансиране за иновативни проекти с висока добавена стойност, ако иска да е конкурентоспособен.“*¹⁷

Коментирайки възможността да се премине към финансовите инструменти като основен начин за финансиране от ЕС, професор Боян Дуранкев, преподавател по маркетинг и маркетингови комуникации в Университета за национално и световно стопанство, обаче изказва малко по-различно мнение, като според него *„Брюксел чрез „Плана Юнкер“ не е в състояние да осигури догонващо развитие на най-бедните страни членки като България“*¹⁸

Тези различия в социално-икономическото развитие между по-напредналите страни от Западна Европа и по-нови страни членки като България също са обект на някои от

¹⁶ „Кристилина Георгиева: Подписани са три споразумения с България за 400млн. лева и ще бъдат финансирани от плана ЮНКЕР”, Вестник „Труд”, 04.06.2016, Труд онлайн, <https://trud.bg/article-5555001/>

¹⁷ „Планът „Юнкер” е възможност за България да се превърне в дестинация за стартиращи предприятия”, вестник „24 часа”, 20.02.2016, 24 часа онлайн, <https://www.24chasa.bg/novini/article/5313946>

¹⁸ „Боян Дуранкев: Трябва да утроим икономическия си ръст, за да достигнем средноевропейските нива на развитие”, вестник „24 часа”, 13.05.2016, 24 часа онлайн, <https://www.24chasa.bg/novini/article/5491228>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

новините по медиите, свързани с Плана за инвестиции за Европа. Сред недостатъците на Плана спрямо страни като България е посочено например, че трудно могат да се класират български проекти за финансиране. Във вестник „Дневник” се цитира доклад на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за изпълнението на Плана за инвестиции за Европа, например, като се посочва, че *„почти всички средства, изразходвани до момента от специалния инвестиционен план на ЕС, известен като Плана "Юнкер", са отишли в 15-те най-богати страни”,* докато *„останалите 13 по-бедни са привлекли едва 8%”,* като най-много от предвидените 315 млрд. евро са се възползвали Италия, Испания и Великобритания, която през юни 2016 година реши да напусне ЕС.¹⁹

Въпреки че се отчитат някои недостатъци, интересът към Плана за инвестиции за Европа довежда до инициатива за удължаване на неговото действие, както и увеличаване на финансирането от 315 млрд. евро до 630 млрд. евро до 2022 г., предложена от председателя на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер в годишната реч за състоянието на съюза в Европейския парламент в Страсбург.²⁰

Освен публикации, свързани с разясняване на същността на Плана за инвестиции за Европа, в медиите също така се намират публикации и новини, свързани с техническата помощ по Плана за инвестиции за Европа. Така например вестник „Градът” публикува като новина, че през март 2017 г. *„в България ще заработи звено за консултации по плана "Юнкер" в помощ на българските предприемачи, публичните институции и местната власт.”* Създаването на такова звено е следствие от подписания на 13.12.2016 г. в Люксембург Меморандум за разбирателство от заместник-министъра на

¹⁹ „Парите от Плана "Юнкер" отиват изключително в богатите от ЕС”, вестник „Дневник”, Нов дневник, 04.10.2016, http://www.dnevnik.bg/evropa/2016/10/04/2838060_parite_ot_plana_junker_otivat_izkljuchitelno_v/

²⁰ „Удвояват се инвестициите до 630 млрд. евро до 2022 г.” вестник „Монитор”, 14.09.2016, <http://www.monitor.bg/a/view/12488%D0%A3%D0%B4%D0%B2%D0%BE%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D1%82-%D1%81%D0%B5%D0%B8%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B4%D0%BE-630-%D0%BC%D0%BB%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE-%D0%B4%D0%BE-2022-%D0%B3/>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“
финансите в кабинета „Борисов 2“ Маринела Петрова и вицепрезидента на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), Вазил Хюдак.²¹

Сред новините са отразени и кои търговски банки в България са подписали споразумения за предоставяне на финансиране по линия на Плана за инвестиции за Европа. Така например в медията Fakti.bg е публикувана новината за подписването на гаранционно споразумение между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и „СИБАНК“ ЕАД за улесняване на достъпа до финансиране на иновативни малки и средни и междинни предприятия в България и Словакия. Гаранцията от Европейския инвестиционен фонд е по линия на инициативата „InnovFin“ с финансова помощ по „Хоризонт 2020“ (рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации). Помощта на ЕС за иновативни български и словашки фирми по линията на тази операция се очаква да генерира кредитен портфейл в размер на 65 милиона евро.²²

По повод подписаното споразумение, заместник-председателят на Европейската комисия Юрки Катайнен, отговарящ за ресор „Заетост, растеж, инвестиции и конкурентоспособност“, коментира: *„Днешното споразумение между „СИБАНК“ и ЕИФ (четвъртото подобно обща за няколко държави операция по програма InnovFin), препотвърждава нашия ангажимент още повече да подобрим географския обхват на малките и средни предприятия в Европа, които могат да се възползват от ЕФСИ. Европейският фонд за стратегически инвестиции ще продължи да играе ключова роля при подпомагането на иновативни малки и средни фирми в България и Словакия (и отвъд тях) да получат достъп до добри финансови решения“*²³

4.2. Анализ на съдържанието отнасящо се до големи инфраструктурни и инвестиционни проекти

Една от основните идеи при реализирането на Плана за инвестиции за Европа е свързана с подпомагане на големи инфраструктурни проекти с важно социално или

²¹ „В България се създава звено за консултации по плана "Юнкер", вестник „Градът“, Градът.бг, 14.12.2016 г.

<http://infrastructure.bg/show.php?storyid=2882996>

²² „Дават €65 млн. за иновативен бизнес в България и Словакия“, Fakti.bg, 30.09.2016 г.,

<https://fakti.bg/biznes/204247-davat-65-mln-za-inovativen-biznes-v-bulgaria-i-slovakia>

²³ Пак там

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

икономическо значение на регионално или европейско ниво. По този начин могат да бъдат подпомогнати проекти, които имат важно значение, но при нормални условия трудно биха могли да получат финансиране.

Илияна Цанова²⁴, понастоящем заместник- изпълнителен директор на Европейския фонд за стратегически инвестиции констатира, че през първата година от началото на Плана за инвестиции за Европа, „България не е кандидатствала с нито един голям инфраструктурен проект за пряко финансиране“ и допълва, че в ЕФСИ към момента не е имало предложени от България проекти, които да бъдат оценявани: „не сме отказали проекти, но не сме имали проекти за директно финансиране, които са били предложени за оценка.“²⁵

Запитан в интервю за вестник „24 часа“ защо през първата година от съществуването на няма одобрен нито един български инфраструктурен проект по Плана за инвестиции за Европа, ръководителят на Представителството на европейската комисия у нас Огнян Златев отговаря, че според него причината за това е, „че нашите големи предприемачи не са толкова активни, колкото на нас би ни се искало. Иначе цялата информация е публична, няма никакви политически и административни пречки да се подават проекти.“²⁶ Запитан относно изискванията към кандидатстващите, той допълва: „насърчават се проекти, които не са държавни. Те трябва да са на частни инвеститори, на бизнес сдружения или консорциуми от фирми. Допустимо е също така да кандидатстват т.нар. публично-частни партньорства, които в доста от страните членки имат изградени традиции. Може би това е една добра възможност и за нашите общини да помислят в тази посока.“²⁷

Въпреки пропуснатите възможности да се подадат предложения за финансиране на големи инфраструктурни и инвестиционни проекти през първата година от

²⁴ Илияна Цанова е била министър и вицепремиер на България, отговаряща за управлението на европейските средства в две последователни служебни правителства в периода 2013-2014 г., а преди това и Директор „Европейско съфинансиране и финансов инженеринг“ в Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР). Понастоящем е заместник- изпълнителен директор на Европейския фонд за стратегически инвестиции.

²⁵ Над 500 малки и средни български фирми са кредитирани по плана „Юнкер“ до момента, вестник „24 часа“, 24 часа онлайн, 16.10.2016 г., <https://www.24chasa.bg/novini/article/5816131>

²⁶ „Огнян Златев: Планът „Юнкер“ вече финансира български проекти за 40 млн. евро“, вестник „24 часа“, Петя Дикова, <https://www.24chasa.bg/mnenia/article/5557539>

²⁷ Пак там

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

съществуването на Плана за инвестиции за Европа, през следващите години са направени заявки за обсъждане на инфраструктурни и инвестиционни проектни предложения. Така например обсъждани са проектни предложения, свързани с енергийния сектор, като интерконекторната газова връзка между Гърция и България и обновяване на мрежите на Енергийния системен оператор (ЕСО). Според министърът на енергетиката в кабинета „Борисов 2“, Теменужка Петкова *„българската енергетика ще разчита на Европейския инвестиционен план за реализацията на ключови инфраструктурни енергийни проекти.“*²⁸

Освен заявката от българска страна за самостоятелно кандидатстване с проектни предложения по Плана за инвестиции за Европа, България има заявка да кандидатства с инфраструктурни и инвестиционни проекти и съвместно с други държави от Източна Европа, като например в проекта за строеж на газопровода “Eastring” („Ийстринг” или „Източен пръстен”), инициран от Словакия и включващ Румъния и Унгария.

Интересно е да се отбележи, че по време на дискусията „Да! На българската икономика“, проведена на 03.06.2016 година, Теменужка Петкова обявява, че към момента, вече са одобрени четири проекта на "Електроенергийния системен оператор" на обща стойност 245 млн. евро²⁹

Желание не липсва от страна на правителството да се кандидатства и с инвестиционни проекти, свързани с пътната инфраструктура. Според Лиляна Павлова, министър на Министерство на регионалното развитие и благоустройството в Кабинета „Борисов 2“, *„за съжаление, повечето проекти, предложени от България за пътна инфраструктура, са отхвърлени за финансиране от плана "Юнкер"“*.³⁰

Тук трябва да отбележим, че се откроява известно разминаване в начина на представяне на информацията, свързана с кандидатстване с инфраструктурни и инвестиционни проекти по Плана за инвестиции за Европа от представители на правителството (от Кабинета „Борисов 2”). Трудно може да се разбере, дали става въпрос за желание от

²⁸ Планът "Юнкер" финансира интерконектора с Гърция, БНТ, Александър Марков, 03.06.2016 г., <http://news.bnt.bg/bg/a/svrshvat-parite-za-ptishcha>

²⁹ „Разчитаме на плана "Юнкер" за енергийните връзки и санирането”, Mediapool.bg, 03.06.2016, <http://www.mediapool.bg/razchitame-na-plana-yunker-za-energiynite-vrazki-i-saniraneto-news249984.html>

³⁰ Планът "Юнкер" финансира интерконектора с Гърция, БНТ, Александър Марков, 03.06.2016 г., <http://news.bnt.bg/bg/a/svrshvat-parite-za-ptishcha>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

българска страна да се кандидатства по Плана за инвестиции за Европа и дали става въпрос за реално подадените предложения. Така например, според Илияна Цанова, „към момента (началото на 2017 година, бел. автора) България не е кандидатствала с проект по плана. Водени са предварителни разговори за потенциална инвестиция в интерконекторната връзка България - Гърция. Но до този момент очаквахме да приключат пазарните тестове и да се види възвръщаемостта на проекта и при какви параметри. Българското правителство е запознато с различните възможности за финансиране не само от фонда , но и от други инструменти. Така че те трябва да направят своя избор как ще процедурат напред.“³¹ Липсата на финансирани инфраструктурни и инвестиционни проекти по Плана е видно и от публикуваните резултати на сайта на Министерство на финансите, където към месец май 2017 година, по линия на инфраструктурен и иновационен прозорец липсва информация за отпуснати средства за одобрени проекти, като единствено Българската банка за развитие (ББР) е получила заем в размер на 150 млн. евро за финансиране на проекти на МСП и компании със средна пазарна капитализация в страната, като очакваният размер на привлечените инвестиции е 408 млн. евро.³²

4.3. Анализ на съдържанието отнасящо се до малките и средни предприятия (МСП)

Въпреки че в рамките на първата година от стартиране на Плана за инвестиции в Европа от България няма подадени големи инфраструктурни проекти, се оказва, че при малките и средни предприятия (МСП) ситуацията изглежда по-добре. Според депутата от ЕП, Ева Паунова, *Страната ни има възможност да се превърне в дестинация за стартиращи предприятия на малки и средни компании. За да се случи това, българските предприемачи трябва да представят качествени проекти по „Плана Юнкер“.*³³ Аника Брайдхарт, говорител на комисията по икономическите въпроси, при

³¹ „До 6 месеца ще има звено за техническа помощ у нас, казва Илияна Цанова”, вестник „Стандарт”, Наталия Малчева, 16.01.2017 г., http://www.standartnews.com/mneniya-intervyuta/planat_yunker_shte_dokara_14_mlrd_evro_v_balgariya-347724.html

³² Официална страница на Министерство на Финансите – Програма за подкрепа на структурни реформи, План „Юнкер” – Резултати в България, <http://www.minfin.bg/bg/page/1201>

³³ „Планът „Юнкер” е възможност за България да се превърне в дестинация за

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

отчитане на първата година от стартиране на инициативата прави следното заключение: „Без големи проекти за България от първата година на плана "Юнкер" остава утешението с лесните кредитни линии по Плана, чрез български банки посредници, които насърчават малките и средните фирми.”³⁴

Към март 2016 година в България вече се реализират няколко проекта за финансиране на малки и средни предприятия (МСП) по Плана за инвестиции в Европа според програмният директор на Центъра за либерални стратегии Георги Ганев.³⁵

Към октомври 2016, отбелязва Илияна Цанова „над 500 компании са се възползвали от тази възможност като средният размер на заема е 250 000 лева” и допълва: „До изчерпване на наличния ресурс ние очакваме още 1000 компании да се възползват от тази възможност. В процес на подготовка са още 4 споразумения с търговски банки, които се надявам да бъдат подписани скоро, така че ресурса в тази връзка ще бъде увеличен допълнително с още 800 милиона лева.”³⁶

Според публикуваните резултати на официалната страница на Министерство на финансите, по линия на Прозореца на Европейския инвестиционен фонд за финансиране на МСП и дружества със средна пазарна капитализация към месец май 2017 в България са реализирани девет трансакции на стойност 57 млн.евро, като осем са финансовите посредници, които имат сключен договор (СИБАНК, Райфайзенбанк, Райфайзен Лизинг и ПроКредит Банк, УниКредит БулБанк, Банка ДСК, Национален

стартиращи предприятия”, вестник „24 часа”, 20.02.2016, 24 часа онлайн, <https://www.24chasa.bg/novini/article/5313946>

³⁴ „100 милиарда евро генерира планът "Юнкер" за 1 година”, вестник „24 часа”, 24 часа онлайн, 03.06.2016 г., <https://www.24chasa.bg/novini/article/5551873>

³⁵ „Програмният директор на Центъра за либерални стратегии Георги Ганев в Сандански: В България вече се реализират няколко проекта за финансиране на малки и средни предприятия по плана „Юнкер”, банка ще раздаде над 100 милиона евро”, вестник „Вяра”, 02.03.2016, <http://old.viaranews.com/2016/03/02/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82-%D0%B4%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8A%D1%80%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%BB%D0%B8/>

³⁶ „Над 500 малки и средни български фирми са кредитирани по плана „Юнкер“ до Моментата”, БНР, 15.10.2016 г., <http://bnr.bg/post/100748362>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“ гаранционен фонд и Българска банка за развитие (ББР). Очаква се в страната да се мобилизират инвестиции в размер на 715 млн. евро.³⁷

Тъй като в Плана за инвестиции в Европа няма заложен квоти, средствата по него са на разположение на този, който е по-инициативен. В това отношение инициативата на частния сектор е изключително важна, тъй като тя дава голямо предимство. Така например, независимо от липсата на големи инфраструктурни проекти през първата година на инициативата, малките и средни предприятия са подели инициативата и „до момента, ресурсът за малки и средни предприятия, който Европейската инвестиционна банка очаква да се генерира, е близо половин процент от Брутния вътрешен продукт на България“, заявява Илияна Цанова.³⁸

Трябва да се отбележи, че при проектите, подавани от малките и средни предприятия, изненадващо се оказва, че броят на тези, свързани с ИТ технологиите, не е много голям. В интервю за вестник „Стандарт“, Ева Паунова споделя, че „едно от основните изисквания за получаването на финансова подкрепа е проектът да е иновативен - да надгражда нещо, което в момента компанията няма, да направи така, че тя да стане по-високо технологична“. Точно поради тази причина тя смята, че „трябва да се обърне по-голямо внимание на високотехнологичните проекти, защото в момента само 14% от финансираните проекти са в сферата на дигиталните технологии.“³⁹

Като обобщение относно анализа на съдържанието, можем да изведем следните изводи:

- Към **положителните страни** на Плана за инвестиции за Европа можем да определим последователната и целенасочена PR кампания на ЕК, която е насочена в три направления: А) **въвеждане в същността на Плана за инвестиции за Европа**, където се публикува обща информация за същността, изпълнението или промени на Плана, както и информация, свързана с неговите специфични особености и технически характеристики; Б) предоставяне на

³⁷ Официална страница на Министерство на Финансите – Програма за подкрепа на структурни реформи, План „Юнкер“ – Резултати в България, <http://www.minfin.bg/bg/page/1201>

³⁸ Пак там

³⁹ „Бъдещето принадлежи на дигиталната икономика“, вестник „Стандарт“, Красимира Темелкова, 05.12.2016, <http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2017-02-08&article=270253>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

информация, свързана с възможностите, които Плана за инвестиции за Европа предоставя на **големи инфраструктурни проекти**; В) информация от интерес за **малките и средни предприятия (МСП)**, относно възможностите, които предоставя Плана за инвестиции за Европа, информация за финансови посредници, техническа помощ и т.н. Като цяло можем да заключим, че информацията е предоставена 1) на сравнително достъпно ниво, така че по-възможност да бъде разбрана и от широката публика; 2) последователно, така че да има ясна свързаност между отделните новини и 3) и с детайли, които могат да бъдат от полза за всеки заинтересован.

- **Към недостатъците** може да се посочи, че самата PR кампания, колкото и добра да е тя, трудно може да компенсира някои слаби страни на самия План за инвестиции за Европа. От тях може би най-сериозни са: 1) завишените критерии за кандидатстване (първоначално прага за инвестиционни проекти е 30 млн. евро, впоследствие занижен на 15 млн. евро) на които трудно отговарят по-слабо развитите икономики в Източна Европа, и в частност – България и 2) липсата на звено, което на местно/регионално/национално ниво да предоставя необходимата информация на потенциално заинтересованите. За радост, тези недостатъци, вече са адресирани и се очаква да дадат положителни резултати. Като съществен проблем може да се отчете и сравнително ниската финансова култура в България, както и „привикването” към грантовите схеми и субсидиите, което допълнително затруднява разясненията за същността на финансовите инструменти, които са в основата на Плана за инвестиции за Европа.
- **Възможностите за организиране на информацията от гледна точка на заинтересованите страни** са достатъчно големи, имайки предвид, че обемът на информацията относно Плана за инвестиции за Европа е значителен, като освен чисто осведомяващи новини за събития или решения на ЕК, има и немалък брой интервюта и коментари на компетентни лица, както от политическите среди, така и на експерти от сферите на икономиката, финансите и други. В това море от информация, сравнително добре структурирана и предложена информация може да бъде намерена както на ниво ЕК (на сайта на ЕК, ЕФСИ, Групата на

Рамково споразумение за партньорство: № 30-СЕ-0547409/00-75; Специфично споразумение: № 30-СЕ-0841068/00-32

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

ЕИБ и други), така и на национално ниво (Министерство на финансите, например). В помощ на заинтересованите страни е и създадения специално за заинтересованите да кандидатстват по Плана за инвестиции за Европа Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси (ЕКЦИВ), който служи да:

- осигурява на техническа помощ за органи и организатори на проекти;
- оказва съдействие на организаторите на проекти при разработването на проекти, така че те да отговарят на критериите за допустимост, установени в регламента за ЕФСИ;
- съдейства за предоставяне на подкрепата от ЕФСИ в целия ЕС чрез ефективно използване на знанията на местно ниво;
- функционира като платформа за партньорски обмен и споделяне на знания по отношение на разработването на проекти;

Освен това, ЕКЦИВ предоставя консултации относно: използването на техническа помощ за структуриране на проекти; използването на иновативни финансови инструменти; използването на публично-частни партньорства, както и относно приложимото законодателство на ЕС.⁴⁰

⁴⁰ Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейски портал за инвестиционни проекти; <http://www.consilium.europa.eu/bg/policies/investment-plan/investment-advisory-hub/>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

IV. ИЗВОДИ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ

В заключение може да се твърди, че отразяването на Плана за инвестиции за Европа има своето присъствие при отразяването на новини и събития в различните по вид медии в България. Публикациите, свързани с Плана за инвестиции за Европа, са сравнително равномерно разпределени, спрямо популярността и аудиториите в различните видове медии в България, като най-значимо е отразяването в т.нар. Нови медии (интернет медии и агенции) и традиционните вестници (национални ежедневници, национални седмичници, регионални издания, макар че трябва да се има предвид, че извадката при тях е и от по-голям брой източници, за разлика от телевизиите и радиото.

При разглеждане на попаденията на ключови думи, най-често използваните думи са *План „Юнкер” / План Юнкер*, което може да се обясни с това, че са по-лесно разпознаваеми и запомнящи се от План за инвестиции за Европа. От другите ключови думи, откроява честата употреба на *Малки и средни предприятия (МСП)* и донякъде на *Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ*. За разлика от тях, ключови думи като *Финансови инструменти, Регламент, Европейски портал за инвестиционни проекти, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси, Инвестиционни проекти* са значително по-рядко използвани, което може да се обясни не само с липсата на съдържание, което да се отразява с такава терминология, но и вероятно поради факта, че тази терминология е по-специфична и изисква наличието на добра финансова култура и подготвеност по отношение на Плана за инвестиции за Европа. Това може да важи както за аудиторията, така и за тези, които отразяват новините. Логично, при медиите, чиито аудитории са формирани в по-голяма степен от професионално ориентирани читатели/слушатели/зрителите използването на по-тясно специализираните думи и изрази е по-силно застъпено.

Може да се каже, че е налице една добре координирана комуникационна кампания по отношение на „Плана Юнкер“ на ниво европейски институции, в частност на ЕК, кампания, която цели да обхване и широката аудитория, не само тясно заинтересованите от инвестиционно финансиране страни. Предоставена е значителна информация относно същността на Плана за инвестиции за Европа и значението му за

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

насърчаване на инвестициите в реалната икономика като начин за допълнителното стимулиране на икономическото възстановяване на Европа и създаване на работни места. Към тези изводи може да се включи и допълнителната полза от комуникационната кампания на „Плана Юнкер“, която се изразява в стремеж към възстановяването на доверието в способността на ЕС за общи политически и икономически действия. Когато се говори за инвестиции, това включва и инвестиция в европейския проект в дългосрочен план.

За това допринасят немалкия брой политици и специалисти, които активно разясняват темата. От тях се открояват, Ева Паунова-Майдел, депутат в ЕП и докладчик за ЕНП относно прогреса на Европейския фонд за стратегически инвестиции в Комисията по вътрешен пазар и защита на потребителите и Илияна Цанова, заместник- изпълнителен директор на Европейския фонд за стратегически инвестиции.

В докладите с предложенията, свързани с подобряване на дейността на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), освен удължаване на срока на ЕФСИ и увеличаване на средствата за МСП, е отразена позицията на българското и други източноевропейски правителства, че има нужда от някои изменения, за да работи ЕФСИ ефективно във всички държави от ЕС.

Според Ева Паунова, има налице два основни проблема: *„първо, страните от Източна Европа по исторически причини имат по-слабо развита инвестиционна и предприемаческа култура. Затова винаги съм настоявала за предоставяне на техническа и консултантска помощ не само централно, но и във всяка държава, за да имат желаещите да кандидатстват по-лесен физически достъп до информация на своя език.”*

Друг аспект, който ще подобри представянето на по-малко успешни страни по ЕФСИ, е въвеждането на облекчени правила за комбиниране на ЕФСИ със структурните фондове, което ще позволи на инвеститори като българските да набавят част от средствата за проекти от добре познати им източници по Оперативните програми.

Вторият проблем е, че в средно големи икономики като българската, трудно могат да акумулират инвестиционен капитал от няколко десетки милиона евро. Минималната стойност за голям инфраструктурен проект за допускане до кандидатстване по

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения“

ЕФСИ е една и съща за всички държави. В доклада за напредъка по ЕФСИ в Комисията по вътрешен пазар и защита на потребителите на Европарламента успях да защита българския интерес, въвеждайки текстове, за намаляването на този праг.⁴¹

Възможностите за използване на предоставената информацията в публичното пространство, както от медиите, така и от институциите от гледна точка на заинтересованите страни са значителни. Обемът на информацията дава добра предпоставка за правилното планиране на желаещите да кандидатстват по Плана за инвестиции за Европа. Както беше отбелязано, сравнително добре структурирана и предложена информация може да бъде намерена както на ниво ЕК (на сайта на ЕК, ЕФСИ, Групата на ЕИБ и други), така и на национално ниво (Министерство на финансите, например). Също така, в помощ на заинтересованите е и създаденият специално за кандидатстващите по Плана за инвестиции за Европа Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси.

Можем да заключим, че към настоящия момент Плана за инвестиции за Европа върви „по план“, като дори средствата са удвоени, както и срока и очакваните резултати. Засега ЕК отчита, че планът е успешен, въпреки наличните недостатъци, които се отстраняват в процеса на функциониране. Дали наистина в края на увеличения срок, Плана за инвестиции за Европа ще даде очакваните резултати, все още ни предстои да видим.

⁴¹ „Бъдещето принадлежи на дигиталната икономика“, вестник „Стандарт“, Красимира Темелкова, 05.12.2016, <http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2017-02-08&article=270253>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

ИЗТОЧНИЦИ

1. “Independent evaluation of the Investment Plan“Ad-hoc audit of the application of the Regulation 2015/1017 (the EFSI Regulation) Final Report”, 14 November 2016, https://ec.europa.eu/commission/publications/independent-evaluation-investment-plan_en
2. ОИСР – данни за обема на инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (R&D), <https://data.oecd.org/rd/gross-domestic-spending-on-r-d.htm>
3. “The Investment Plan – Two years on”, ЕС, 2016, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/2-years-on-investment-plan_en_0.pdf
4. “Alexa” (Amazon.com, Inc.) <http://www.alexa.com/siteinfo>
5. „План за инвестиции за Европа: една година от създаване на ЕФСИ – често задавани въпроси“, ЕК, 01.06.2016 г., www.europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-1967_bg.pdf
6. „Финансовите инструменти бавно намират място в семейния бюджет на българите”, Инвестор.бг, Веселина Василева, 30.09.2016; <http://www.investor.bg/novini-i-analizi/339/a/finansovite-instrumenti-bavno-namirat-miasto-v-semeiniia-biudjet-na-bylgarite-225437/>
7. „Инвестиционен портал ще свързва предприемачи и инвеститори в ЕС”, Вестник „Дневник”, 17.03.2016, автор Ники Стоянов, http://www.dnevnik.bg/biznes/finansi/2016/12/05/2877596_bankata_za_razvitiye_polu_chi_150_mln_evro_za/www.dnevnik.bg/evropa/glavniqt_redaktor_si_ti/2016/03/17/2725158_investicionen_portal_shte_svurzva_predpriemachi_i/
8. Само добре подготвени проекти имат шанс за плана “Юнкер”, вестник „Стандарт”, 30.05.2016 г., <http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2017-02-08&article=254276>
9. „Кристалина Георгиева: Подписани са три споразумения с България за 400млн. лева и ще бъдат финансирани от плана ЮНКЕР”, Вестник „Труд”, 04.06.2016, Труд онлайн, <https://trud.bg/article-5555001/>
10. Планът „Юнкер” е възможност за България да се превърне в дестинация за стартиращи предприятия”, вестник „24 часа”, 20.02.2016, 24 часа онлайн, <https://www.24chasa.bg/novini/article/5313946>
11. „Боян Дуранкев: Трябва да утроим икономическия си ръст, за да достигнем средноевропейските нива на развитие”, вестник „24 часа”, 13.05.2016, 24 часа онлайн, <https://www.24chasa.bg/novini/article/5491228>
12. „Парите от Плана "Юнкер" отиват изключително в богатите от ЕС”, вестник „Дневник”, Нов дневник, 04.10.2016, http://www.dnevnik.bg/evropa/2016/10/04/2838060_parite_ot_plana_junker_otivat_izkljuchitelno_v/

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

13. „Удвояват се инвестициите до 630 млрд. евро до 2022 г.” вестник „Монитор”, 14.09.2016,
<http://www.monitor.bg/a/view/12488%D0%A3%D0%B4%D0%B2%D0%BE%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D1%82-%D1%81%D0%B5%D0%B8%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B4%D0%BE-630-%D0%BC%D0%BB%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE-%D0%B4%D0%BE-2022-%D0%B3/>
14. „В България се създава звено за консултации по плана "Юнкер", вестник „Градът”, Градът.бг, 14.12.2016; <http://infrastructure.bg/show.php?storyid=2882996>
15. „Дават €65 млн. за иновативен бизнес в България и Словакия”, Fakti.bg, 30.09.2016 г., <https://fakti.bg/biznes/204247-davat-65-mln-za-inovativen-biznes-v-bulgaria-i-slovakia>
16. Над 500 малки и средни български фирми са кредитирани по плана „Юнкер“ до момента, вестник „24 часа”, 24 часа онлайн, 16.10.2016 г.,
<https://www.24chasa.bg/novini/article/5816131>
17. „Огнян Златев: Планът “Юнкер” вече финансира български проекти за 40 млн. евро”, вестник „24 часа”, Петя Дикова,
<https://www.24chasa.bg/mnenia/article/5557539>
18. Планът "Юнкер" финансира интерконектора с Гърция, БНТ, Александър Марков, 03.06.2016 г., <http://news.bnt.bg/bg/a/svrshvat-parite-za-ptishcha>
19. „Разчитаме на плана "Юнкер" за енергийните връзки и санирането”, Mediapool.bg, 03.06.2016, <http://www.mediapool.bg/razchitame-na-plana-yunker-za-energiynite-vrazki-i-saniraneto-news249984.html>
20. „100 милиарда евро генерира планът "Юнкер" за 1 година”, вестник „24 часа”, 24 часа онлайн, 03.06.2016 г., <https://www.24chasa.bg/novini/article/5551873>
21. „Програмният директор на Центъра за либерални стратегии Георги Ганев в Сандански: В България вече се реализират няколко проекта за финансиране на малки и средни предприятия по плана „Юнкер”, банка ще раздаде над 100 милиона евро”, вестник „Вяра”, 02.03.2016,
<http://old.viaranews.com/2016/03/02/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82-%D0%B4%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8A%D1%80%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%BB%D0%B8/>
22. Официална страница на Министерство на Финансите – Програма за подкрепа на структурни реформи, План „Юнкер” – Резултати в България,
<http://www.minfin.bg/bg/page/1201>

Рамково споразумение за партньорство: № 30-СЕ-0547409/00-75; Специфично споразумение: № 30-СЕ-0841068/00-32

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

23. „До 6 месеца ще има звено за техническа помощ у нас, казва Илияна Цанова”, вестник „Стандарт”, Наталия Малчева, 16.01.2017 г.,
http://www.standartnews.com/mneniya-intervyuta/planat_yunker_shte_dokara_14_mlrd_evro_v_balgariya-347724.html
24. „Бъдещето принадлежи на дигиталната икономика”, вестник „Стандарт”, Красимира Темелкова, 05.12.2016,
<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2017-02-08&article=270253>
25. Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейски портал за инвестиционни проекти;
<http://www.consilium.europa.eu/bg/policies/investment-plan/investment-advisory-hub/>

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

Списък на медиите, на които е правен анализ на информацията.

1. Национални ежедневници:

- 1.1. вестник „24 часа“
- 1.2. вестник „Дневник“
- 1.3. вестник „Монитор“
- 1.4. вестник „Пари“
- 1.5. вестник „Сега“
- 1.6. вестник „Стандарт“
- 1.7. вестник „Труд“

2. Национални седмичници

- 2.1. вестник „Градът“
- 2.2. вестник „Банкеръ“
- 2.3. вестник „Капитал“

3. Регионални издания

- 3.1. вестник „Вяра“
- 3.2. вестник „Струма“

4. Интернет медии, агенции (Нови медии)

- 4.1. Bta.bg
- 4.2. Vesti.bg
- 4.3. News.bg
- 4.4. Dariknews.bg
- 4.5. Europe.bg
- 4.6. Dnes.bg
- 4.7. Focusnews.bg
- 4.8. Novini.bg
- 4.9. Mediapool.bg
- 4.10. Economic.bg
- 4.11. Facti.bg
- 4.12. Novinite.bg
- 4.13. Blitz.bg
- 4.14. E-79.com
- 4.15. Blagoevgrad.eu

Рамково споразумение за партньорство: № 30-CE-0547409/00-75; Специфично споразумение: № 30-CE-0841068/00-32

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

5. Радио

- 5.1. Българско национално радио (БНР)
- 5.2. „Дарик” радио
- 5.3. Радио „Фокус”

6. Телевизия

- 6.1. Телевизия „bTV”
- 6.2. Българска национална телевизия (БНТ)
- 6.3. „Нова телевизия”
- 6.4. „Канал 3”

Рамково споразумение за партньорство: № 30-СЕ-0547409/00-75; Специфично споразумение: № 30-СЕ-0841068/00-32

Проект: „Инвестиционният план за Европа – политика и прагматични решения”

ПРИЛОЖЕНИЕ №2

Ключови думи:

1. „План за инвестиции за Европа” / План за инвестиции за Европа
2. План „Юнкер” / План Юнкер2
3. Европейски фонд за стратегически инвестиции / ЕФСИ
4. Регламент на Европейски фонд за стратегически инвестиции
5. Европейски портал за инвестиционни проекти
6. Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси
7. Инвестиционно финансиране + Юнкер
8. Инвестиционни проекти + Юнкер
9. Финансови инструменти + ЕС/Юнкер/
10. Финансови инструменти + МСП / Малки и средни предприятия

